

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl

Miljøvurdering & Plan
J.nr. 2025 - 25478
Ref. SOWAA
Den 13. marts 2026

Att. Anders Busse Nielsen

Afgørelse om, at etablering af Højballe Skov ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 14. november 2025 modtaget Naturstyrelsens ansøgning via Horsens Kommune om et skovrejsningsprojekt med et samlet areal på 190 ha, hvoraf 120 ha på sigt vil være skovbevokset. Projektets hovedformål er drikkevandsbeskyttelse og biodiversitet. Projektet indgår i den omlægningsplan, der skal reducere kvælstof og skabe mere natur for Lokal Trepert Horsens Fjord. Nærværende skovrejsningsprojekt understøtter dermed implementeringen af den Grønne Trepertsaftale.

Afgørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og sagens øvrige bilag, og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet. Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort, om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

1 Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, som varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for det konkrete projekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 1 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², når staten er bygherre (jf. § 2, nr. 3). Det ansøgte projekt er omfattet af bilag 2, pkt. 1.d i miljøvurderingsloven vedr. nyplantning og rydning af skov med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse.

Sagens dokumenter omfatter bygherres ansøgning (bilag 1), projektbeskrivelse (bilag 2) og kortbilag (Bilag 3).

2 Baggrund og formål

Naturstyrelsen indgik i juni 2023 et samarbejde med Horsens Kommune og Horsens Vand A/S om etablering af ny skov ved Højballegård Vandværk. Skovrejsningen gennemføres ved, at Naturstyrelsen – med medfinansiering fra Horsens Kommune og Horsens Vand A/S – gradvist erhverver landbrugsjord inden for planområdet. Arealerne planlægges og forvaltes som et samlet skovlandskab med aktiv inddragelse af borgere og øvrige interessenter.

Skovrejsningsområdet er udpeget og afgrænset med henblik på at beskytte de væsentlige drikkevandsinteresser, der er knyttet til grundvandsmagasinerne og kildepladsen ved Højballegård vandværk. Området har siden 1970 udgjort en central del af vandforsyningsgrundlaget for Horsens, og i dag produceres her omkring to tredjedele af Horsens Vands samlede drikkevandsproduktion. Hovedformålet med skovrejsningen er at styrke beskyttelsen af det mest sårbare indvindingsopland ved, at landbrugsmæssig anvendelse af gødning og pesticider ophører på de arealer, der overgår til skov.

Skovrejsningsprojektet realiseres etapevist, efterhånden som Naturstyrelsen erhverver jord i planområdet. Planområdet omfatter i alt 483 ha. Heraf er 396 ha landbrugsjord, der udgør nettoarealet for skovrejsning.

Højballe Skov indgår i den omlægningsplan, der skal reducere kvælstof og skabe mere natur, for Lokal Trepert Horsens Fjord. Genskabelse af den hydrologi og naturlige afstrømning fra arealerne vil reducere afstrømningen og fremme biodiversiteten, forbedre naturoplevelsen og reducere kvælstofudvaskning til Horsens Fjord. Skovrejsningen understøtter dermed implementeringen af den Grønne Trepartsaftale, hvor Naturstyrelsen frem til 2025 skal rejse 20.000 ha ny skov med sigte på urørt skov. Højballe Skov bliver Naturstyrelsens første skovrejsning med sigte på permanent urørt skov.

Samtidig bidrager skovrejsningen til både de nationale klimamålsætninger og Horsens Kommunes Klimaplan fra september 2022, der har som mål, at kommunen skal være CO₂-neutral i 2030. Et delmål i klimaplanen er, at kommunens samlede fredskovsareal inden 2030 skal øges med mindst 530 ha i forhold til 2018. Med beliggenhed op til Hansted Skov vil skovrejsningen mere end fordoble det samlede skov- og naturområde øst for Egebjerg og Gedved. Hermed skabes et stort, sammenhængende skovlandskab, der styrker økologiske forbindelser og etablerer et nyt kerneområde for biodiversitet. Skovrejsningen forventes desuden at få en væsentlig rekreativ betydning, der vil bidrage til øget friluftsliv, folkesundhed og naturforståelse i lokalområdet. Med nærhed til Gedved, Egebjerg og den nye bydel Nørrestrand i Horsens vil området forbedre de nære friluftsmuligheder for op til 15.000 borgere.

² BEK nr. 1608 af 09/12/2024 vedr. bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter med senere ændringer jf. BEK nr. 430 af 02/05/2025 vedr. ændring af bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

3 Projektbeskrivelse

Projektområdet har hidtil været i landbrugsmæssig drift med planteavl, græs og frugtavl. Desuden er der små isolerede § 3- beskyttede naturarealer i markerne og særligt i skel mellem projektarealet og tilstødende dyrkningsfladerne.

Skovrejsningen ved Højballegård Vandværk realiseres etapevist, efterhånden som Naturstyrelsen erhverver jord i planområdet. Nærværende projekt omfatter første etapes konkrete skovrejsning på i alt 190 ha, som er erhvervet af Naturstyrelsen. Projektområdet fremgår af Figur 1.

Figur 1. Kort over projektområdet for første etape af Højballegård Skov.

Projektområdet omfatter i alt 22 matrikler/del af matrikler (se Tabel 1) og grænser op til 14 nabomatrikler med beboelse. Nærmeste tættere bebyggelse er Egebjerg ca. 750 meter fra projektområdet.

Tabel 1. Oversigt over de matrikler/del af matrikler, som indgår i projektområdet.

Matrikel	Ejerlavsnavn	Areal (ha)
Del af 9a	Bleld By, Bleld	4,1587
2d	Bleld By, Bleld	2,3383
6f	Bleld By, Bleld	27,9948
1	Bleld By, Nebel	1,0037
6e	Bleld By, Nebel	11,0604
11b	Bleld By, Nebel	28,4727
6l	Hansted By, Hansted	8,5234
Del af 5l	Hansted By, Hansted	1,61
15t	Hansted By, Hansted	2,4663
15æ	Hansted By, Hansted	14,3175
Del af 16o	Hansted By, Hansted	29,0716
16p	Hansted By, Hansted	0,5490
2k	Kannerup Gde, Hansted	2,0843
1b	Kannerup Gde, Hansted	3,3800
1c	Kannerup Gde, Hansted	3,4565
2h	Kannerup Gde, Hansted	4,2616
12i	Serridslev By, Nebel	2,9176
18n	Serridslev By, Nebel	5,2354
Del af 2a	Serridslev By, Nebel	9,5643
Del af 4n	Serridslev By, Nebel	9,8580
Del af 10p	Serridslev By, Nebel	7,9293
Del af 15o	Serridslev By, Nebel	9,6706
	SUM	190 ha

3.1 Konkrete aktiviteter

Højballe skov rejses med sigte på at udvikle sig til et urørt, selv bærende skovlandskab med høj biodiversitet, gode rammer for friluftsliv og hurtig klimaeffekt. For at understøtte dette er der i etape 1 120 hektar, der på sigt vil være skovdækket, 10 hektar eksisterende vedartet bevoksning i form af levende hegn, kratskov og frugtplantage samt 60 hektar lysåbne naturarealer med slæt eller ekstensiv græsning jf. Figur 2. I de nye skovbevoksede- og lysåbne arealer gennemføres en række aktiviteter, der samlet set fremmer etableringen af et stabilt og selv bærende skovøkosystem. For at sikre sammenhæng i den etapevise udbygning er der udarbejdet en helhedsplan for Højballe Skovs planområde. I det følgende beskrives de enkelte projektaktiviteter mere detaljeret.

3.1.1 Etablering af skov

Naturstyrelsen er i færd med at udbygge de eksisterende retningslinjer for statslig skovrejsning, så de også omfatter skovrejsning med sigte på fremtidig urørt skov. De nye retningslinjer lægger vægt på, at etablere skoven med tilplantnings-tilgroningsmosaikker, som sikrer en robust og dynamisk skovstruktur med tidlig CO₂ fangst:

- Ca. 1/3 af det fremtidige bevoksede areal tilplantes som blandingskulturer med 3–5 blivende træarter, sammensat efter en naturnær skovudviklingstype.
- Ca. 1/3 etableres med skovøer og åbne plantninger, der assisterer og fremskynder naturlig tilgroning.
- Ca. 1/3 udlægges til fri tilgroning uden egentlig tilplantning.

De tre bevoksningstyper skal integreres i landskabet for at skabe variation, overgange og randzoneeffekter. For at understøtte artsrigdom og strukturudvikling i skoven som helhed, foreskriver retningslinjerne desuden:

- I tilplantede områder etableres frøspredningspoler som artsrige holme med bær-, frugt- og nøddebærende træer og buske, der kan sprede sig ud i tilgrænsende arealer.
- Der etableres brede, artsrige skovbryn med hjemmehørende arter langs skovens ydre kanter og indre overgange.
- Artsvalget i skovbryn og frøspredningspoler skal supplere den eksisterende lokale frøpulje og understøtte stedets naturlige vegetation.

Figur 2. Kort over tilplantnings- og tilgroningsplan for projektområde etape 1 (se også Bilag 3).

Skovetableringsmetoder

Projektområdets tilplantningsplan er udarbejdet med afsæt i ovenstående retningslinjer og fremgår af Figur 2. Etableringen af skov på i alt 120 ha omfatter naturnær tilplantning (38,8 ha), assisteret tilgroning (29 ha), naturlig tilgroning (47,7 ha) samt etablering af skovbryn (4,5 ha).

Naturnær tilplantning, assisteret tilgroning og naturlig tilgroning flettes indbyrdes med hinanden og fordeles ud over de 120 ha, der skal udvikles til skov, således at der skabes mange overgangszoner mellem de tre etableringsstrategier. De arealer, der tilplantes, er indpasset i landskabet, så fugtige lavninger friholdes, da den naturlige succession mod skov erfaringsmæssigt går hurtigere her. Tilgroningsarealerne er samtidig placeret i direkte tilknytning til eksisterende skov og markhegn. Der vil i alt blive plantet ca. 178.000 planter af hjemmehørende arter af træer og buske. Nedenstående ses en kort gennemgang af de tre etableringsstrategier. En mere detaljeret beskrivelse af skovetableringen og dens helhedsplan fremgår af Bilag 2.

Naturnær tilplantning

Af de 120 ha, der skal udvikles til skov, plantes 38,8 ha som blandingskulturer med 3–5 hovedtræarter og indblanding af underskovsarter. Arts sammensætninger har afsæt i kataloget over naturnære skovudviklingstyper, og tilpasset, så der udelukkende benyttes hjemmehørende arter. De 38,8 ha er opdelt i 34 delarealer i størrelse fra 0,3 til 3,2 ha. Blandingskulturerne maskinplantes med ca. 3.200 planter pr. ha. En oversigt over placeringen af naturnær tilplantning fremgår Figur 2.

Assisteret tilgroning

Omtrent 24,4 ha etableres som åbne plantninger med pionerarter som eg og skovfyr. De åbne plantninger fremskynder tilgroningsprocessen ved at skabe mikroklima med plads til, at naturligt spredte individer kan etablere sig mellem de plantede træer. De 24,4 ha er opdelt i 25 delarealer i størrelse fra 0,2 til 2,6 ha. De åbne plantninger håndplantes med varieret afstand og ca. 1.000 planter pr. ha.

Som supplement til de naturnære blandingskulturer og de åbne plantninger anlægges desuden 50 skovøer på hver 30 × 30 meter og et samlet areal på 4,5 ha. Skovøerne plantes med minimum 30 meters afstand mellem hinanden og til øvrige plantede arealer. I hver skovø plantes 300 træ- og buskarter med fuglespredte bær, frugter og nødder. Efterhånden som de vokser op, vil de skabe mikroklima, fødekilder og levesteder for fugle og smådyr, og vindspredte frø, ligesom deres frøsætning vil understøtte naturlig tilgroning af tilstødende arealer. Artsvalget i den enkelte skovø tilpasses til at supplere stedets eksisterende frøpulje, med øvrige egns karakteristiske arter, så der sikres en bred, robust artsvariation. En oversigt over placeringen af assisteret tilgroning fremgår Figur 2.

Naturlig tilgroning

Naturlig tilgroning etableres på 47,7 ha. For at understøtte de naturlige tilgroningsprocesser udlægges kvasbunker og sten strategisk på arealerne, for at skabe mikroklima og rastepladser for fugle og dyr samt værn mod vildtpåvirkning. En oversigt over placeringen af naturlig tilgroning fremgår Figur 2.

Skovbryn

Artsrige skovbryn med hjemmehørende arter etableres i kanten af naturnære tilplantninger, der grænser op til det omgivende landskab uden for planområdet for Højballe Skov. Ud over de ydre skovbryn etableres indre brynparter på udvalgte lokaliteter. Disse placeres strategisk, så de understøtter frøspredning både ind i de plantede arealer og ud på arealer med naturlig tilgroning, og bidrager dermed til en sammenhængende og dynamisk naturudvikling i skoven. Artsvalget i de enkelte skovbryn tilpasses, så de supplerer stedets eksisterende frøpulje, med øvrige egns karakteristiske arter, der sikrer en bred, robust artsvariation. Skovbrynene etableres med et plantetal på ca. 1.500 planter pr. hektar og udgør samlet ca. 4,5 hektar. En oversigt over skovbrynenes placering fremgår Figur 2.

Jordbearbejdning og plantning

Før tilplantning skal jorden bearbejdes, hvilket vil ske på samme måde som almindelig landbrugsdrift. Der pløjes ikke dybere end den hidtidige landbrugspløjning, dvs. ca. 30 cm. Arealer udlagt til naturlig tilgroning pløjes ikke. Blandingskulturer og skovøer plantes med en plantemaskine monteret på traktor mens de åbne plantninger håndplantes. Umiddelbart efter plantning overkøres plantede arealer med strigle påmonteret traktor, for at eventuelle luftlommer efter plantning lukkes.

Pløjning og plantning igangsættes så snart jorden er 'tjenlig' foråret 2026, hvilket forventeligt er sidste halvdel af marts måned. Afhængig af vejrlig påbegyndes og afsluttes plantning inden udgangen af april 2026, med eventuelle kortere ophold ved vådt vejrlig. På de enkelte tilplantningsarealer bliver pløjning og plantning udført på hinanden følgende tørvejrskage, så plantning sker i tørt planteareal. Arbejdet udføres i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–18 og lørdag kl. 07–14). Maskinernes støj og emissioner overstiger ikke niveauet for almindelig landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne.

Plantning af de dele af matrikel 4n og 10p og 150 Serridslev By, Nebel, der indgår i projektarealet, skubbes til foråret 2027 og igangsættes i slutningen af marts, eller så snart jorden er tjenlig derefter. Pløjning forventes at tage to arbejdsdage og plantning 5-6 arbejdsdage.

Naturstyrelsen oplyser, at styrelsen har fået fremsendt GIS data med placeringen af alle vandledninger i området samt de tilhørende respektafstande fra Samn Forsyning Aps. Disse er indarbejdet i de detaljerede tilplantningsplaner (se Bilag 3).

Vildtheqn

I løbet af maj og juni 2026 opsættes et 140 cm højt vildtheqn til beskyttelse af de tilplantede arealer mod råvildt. Hegnet opdeles i mindre hegninger med åbne passager imellem, så der fortsat sikres bevægelsesmuligheder for vildtet gennem projektområdet. Delområder udlagt til naturlig tilgroning inddrages bevidst i hegningerne for at skabe variation mellem arealer, der påvirkes af græsning fra vildt, og arealer, der udvikler sig uden denne påvirkning. Sammenlagt indhegnes 75,1 hektar af de i alt 120 hektar, der skal udvikles til skov. Heraf omfatter hegningen de 38,8 hektar med naturnære blandingsbevoksninger, de 4,5 hektar skovbryn, de 4,6 hektar plantet som skovøer. Derudover ligger 17,7 hektar åbne plantninger og 9,5 hektar naturlig tilgroning inden for de indhegnede områder. På de dele af matriklerne 4n, 10p og 150 Serridslev By, Nebel, der indgår i projektarealet, opsættes vildtheqnet tilsvarende som ovenfor, men i 2027. Arbejdet forventes at strække sig over cirka fem arbejdsdage.

Hegnspæle nedrammes med hydraulisk pælehammer monteret på traktor. Trådheqn trækkes fra rulleholder monteret på traktor og hæftes på pæle med sømpistol. Der opsættes klaplåger, hvor heqn krydser skovstier. Arbejdet udføres i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–18 og lørdag kl. 07–14). Nedramning af heqnspæle vil støje, imens arbejdet pågår, men støj og emissioner overstiger ikke niveauet for den almindelige landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne.

Der forventes ikke driftsarbejde tilknyttet vildtheqnene. Vildtheqn nedtages med traktor, når bevoksningerne har etableret sig og træernes topskud er vokset over rådyrs bidhøjde - forventeligt efter 4-5 vækstsæsoner.

Renhold

I vækstsæson 2026 (2027 for plantninger på matrikel 4n og 10p og 150 Serridslev By) renholdes de naturnære blandingsbevoksninger for konkurrerende 'ukrudt'. Afhængig af vejrlig renses der forventeligt 6-8 gange i perioden ultimo maj til primo oktober. Herefter overgår plantninger til driftsfasen.

Skovøer renholdes frem til de er fuldt udsprunget, hvorefter de hegnes (vildtheqn) og renhold ophører. Renhold udføres af traktor med front- og bagmonteret gåsefodsrenser og strigle. De åbne plantninger renholdes ikke. Renhold udføres i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–

18 og 18 lørdag kl. 07–14), når overfladejorden er tør, hvorfor renhold vil støve på lignende niveau som den hidtidige landbrugsmæssig jordbearbejdning. Maskinernes støj og emissioner overstiger ikke niveauet for den almindelige landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne.

Driftsfasen

I løbet af de første 30 år gennemføres 2–3 struktur- og biodiversitetsfremmende indsatser i form af tyndinger og veteranisering af træer. Formålet er at skabe variation i bundflora, underskov og skovstruktur. Tyndingerne udføres med varierende intensitet og som udgangspunkt fra midten af bevoksningerne, hvilket vil sige, at primært samdominante træer fjernes for at fremme strukturudvikling i form af differentiering i træernes størrelse og sociale position.

Tynding foretages kun i skovøer og i arealer med naturnære blandingskulturer. I skovøer udføres indgrebene manuelt, og det fældede materiale efterlades som dødt ved til gavn for biodiversiteten. I de naturnære blandingskulturer udføres tynding med skovningsmaskiner, og ved hver tynding veteraniseres samtidig op til 50 træer pr. hektar. Støj og emissioner fra skovningsmaskiner og udkører overstiger ikke niveauet for den alm. Landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne. Da bevoksningerne ligger på de veldrænedes partier, kan indgrebene gennemføres uden risiko for dybe kørespor eller varige terrænskader.

Afhængigt af den samfundsmæssige efterspørgsel efter biomasse til grøn energi bliver dele af det skovede materiale kørt ud til skovvej og fliset i lastbilcontainere, hvorefter biomassen fragtes til fjernvarmeanlæg. Dette bidrager både til at fjerne overskydende næringsstoffer fra jorden og til at skabe lys og luft, der understøtter udviklingen af bundfloraen. Flishugger vil skabe kortvarige støjgener, der dog er godkendt i det åbne land og kendes fra de fleste andre skove. Efter ca. 30 år overgår det samlede skovareal – både de tilplantede og tilgroede arealer – til urørt tilstand. Herefter ophører tyndinger og øvrig maskinel skovdrift.

3.1.2 Ekstensiv græsning

Større områder der går på tværs af permanent lysåben natur, tilgroningsarealer og plantede arealer udlægges til sammenhængende ekstensiv græsning med robuste husdyrracer. Græsningen bidrager til naturplejen af lysåbne arealer, samtidig som naturlig tramp- og græsningspåvirkning i tilgroningsarealer forlænger vedplanternes koloniseringsvindue. I plantede arealer vil græsningen på sigt skabe strukturvariation ift. øvrige dele af skoven. Ved at gå på tværs af plantede arealer, tilgroningsarealer og lysåbne arealer, bidrager græsningen desuden til, at der udvikles gradvise og udstrakte overgange mellem skov og lysåben natur.

Der etableres ekstensiv græsning på 5 større sammenhængende arealer. Arealerne med afgræsning fremgår af Bilag 3. De varierer fra 4 - 18 ha og udgør et samlet areal på 49 ha (se Tabel 2). Heraf skal 14,2 ha på sigt udvikle sig til at være åben skov. Af disse 14,2 ha er 1,9 ha plantet som skovøer, der er beskyttet af vildthege de første 4-5 år, 3,1 ha er åbne plantninger, 7,8 ha er arealer der skal gro til naturligt og 1,4 ha er eksisterende skovlignende bevoksning.

Tabel 2. Størrelser på de fem græsningsarealer med angivelse af hegnslængder.

Hegning nr.	Hegnslængde, m.	Areal, ha.
1	885	4
2	4840	18
3	2340	13
4	1960	9
5	975	6
Sum	11000	49

Græsningsfoldene hegnes med almindeligt kreaturhegn (2-trådshegn). Klaplåger giver publikum adgang til foldene og hegnsled giver forvaltningsmæssige adgang for maskiner som f.eks. traktor med kreaturvogn. Kreaturhegn sættes op i løbet af maj og juni måned 2026. I alt opsættes 11 km kreaturhegn. Hegnspæle nedrammes med hydraulisk pælehammer monteret på traktor. Tråd trækkes fra rulleholder monteret på traktor/ATV. Hvor kreaturhegns forløb følger vildthegegn, monteres der afstandsisolatorer på vildthegegnspælene til at holde kreatur hegnstråd. Arbejde udføres kun i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–18 og lørdag kl. 07–14). Nedramning af hegnspæle vil støje, men ikke overstige niveauet fra almindelig landbrugsdrift.

For at sikre adgang for dyrene på tværs af en åben grøft, der løber gennem græsningsareal 4, etableres en overgangspassage. Overgangen etableres ved nedlægning af et 6 meter langt pvc-rør i grøftens bund, der efterfølgende tildækkes med jord op til terræn. Passagen etableres i løbet af maj 2026. Arbejdet udføres i hverdage mellem 08.00 og 16.00 og udføres med en rendegraver eller lignende, hvis støj og emissioner ikke overstiger niveauet for den almindelige landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne. Anlægget forudsætter dispensation/godkendelse for lov om vandløb ved Horsens Kommune. Overgangen etableres udenfor de to arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den endelige placering af passagen fastlægges i dialog med Horsens Kommune. Horsens Kommune har den 30. januar 2026 besigtiget arealet og tilkendegivet, at kommunen har i sinde at meddele dispensation til vadested, spang og sti.

Når græsningshegn er etableret, overgår græsningsområderne til driftsfasen, hvor arealerne forpagtes med sæsonafgræsning, der overgår til helårsgræsning, hvis/når fødegrundlaget tillader. Hegn inspiceres manuelt eller med ATV, og repareres manuelt efter behov. Når vildthegegn nedtages efter 4-5 år, udvides græsningsareal 2, 3 og 4 helt ud til tilstødende skovveje. Med udvidelserne kommer det samlede areal med ekstensiv græsning/skovgræsning op på 59 ha.

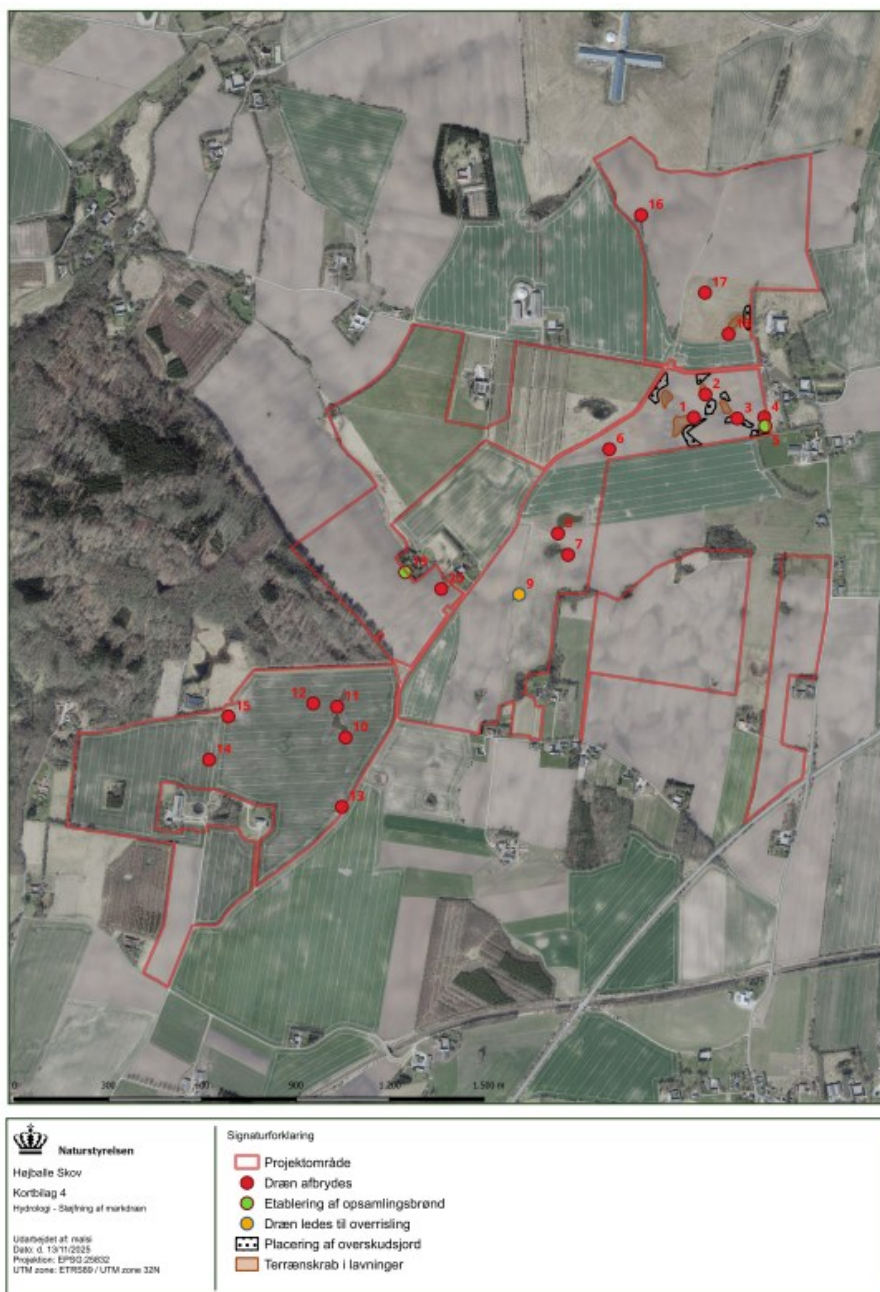
3.1.3 Udlægning af sten

Sten udlægges strategisk i de lysåbne områder med ekstensiv græsning og områder med naturlig tilgroning for at skabe mikrohabitater for insekter, smådyr, mos og lav. Sten udlægges så de samtidig formidler områdets kultur- og geologiske historie med udformning, der skaber opholds- og samværsmuligheder i landskabet. Se detaljeret beskrivelse heraf på Bilag 2.

3.1.4 Hydrologitiltag

Skovrejsningsprojektet omfatter reetablering af områdets naturlige hydrologi for at fremme udvikling af biodiversitet i området. I forbindelse med skovrejsningsprojektet planlægges tiltag, der skal medvirke til at bringe overfladevand tilbage i landskabet, hvorved der dannes grundlag for udvikling af fugtige småbiotoper til gavn for flora og fauna. Genskabelse af de naturlige fugtighedsgradienter understøtter artsvariation i den naturlige tilgroning mod skov og den afledte biodiversitet, ligesom tilgroning går hurtigere på fugtige jord ift. tørre områder.

I denne 1. etape af skovrejsningsprojektet vil tiltagene omfatte sløjfning af interne markdræn, ét dræn der ledes til udløb på terræn, afskrab af topjord i udvalgte lavninger samt etablering af indløbsbrønd til eksisterende dræn ved overgang til naboskel to steder. Tiltagene beskrives i det følgende og placeringen heraf fremgår af Figur 3 samt på Bilag 3.

Figur 3. Oversigt over projektets hydrologitiltag (se også Bilag 3).

Sløjfning af dræn

Genskabelse af mere naturlig hydrologi planlægges gennemført ved at afbryde de interne drænledninger flere steder og i stedet lade overfladevand nedsive på arealerne eller strømme på terræn, så vandet fremover vil løbe på overfladen til de naturlige lavninger. Herved vil der grundet topografien i området opstå både tidvise og mere permanente fugtige områder. Der etableres ikke nye vandløbsprofiler og der sker ikke ændring af eksisterende åbne grøfter eller vandløb. Eksisterende dræn fremgår af Bilag 3.

De hydrologiske effektområder, dvs. områder der påvirkes af sløjfning af dræn, begrænser sig til de marker, som dræningen er etableret for at afvande. Der forventes en ændret hydrologi som følge af aktiviteterne i form af områder med temporært vandspejl i lavninger og der vil ske en øget variation i jordbundens fugtighed i området. De hydrologiske effektområder fremgår af Bilag 3. Der planlægges at eftersøge og afbryde interne markdræn 16 steder (pkt. 1-4, 6-8, 10-18 og 20 markeret på kort over hydrologitiltag på Bilag 3). Drænledninger graves op punktvis i strækninger på ca. 5 meter og rørender afproppes, hvorefter udgravningen igen kastes til. Opgravede drænrør bortskaffes.

Etablering af indløbsbrønd

Flere steder leder de eksisterende markdræn vandet videre via dræn gennem nedstrøms beliggende naboarealer. Hvor der ved overgang til naboskel ikke allerede findes en samlebrønd, planlægges det at etablere en brønd, der kan opsamle evt. vand fra terræn i projektområdet og lede det til det eksisterende drænsystem (pkt. 5 og 19 markeret på kort over hydrologitiltag på Bilag 3). Efterhånden som vegetationen etablerer sig og skoven vokser op i projektområdet vil overfladeafstrømning mindskes, idet der både vil ske infiltration i jordmatricen og optag i planterne.

Dræn med udløb til terræn

Ved tilløb af dræn fra naboarealer etableres overrisling, hvorved fortsat afvanding af naboarealer oprettholdes, samtidig med at vandet bremses og infiltreres inden for skovrejsningsområdet. Kun ét sted graves drænledningen fri og føres til udløb direkte på terræn (pkt. 9 markeret på kort over hydrologitiltag på Bilag 3). Tidligere er det pågældende dræn fra naboarealet ledt hen til dræn inden for projektområdet og videre til et ikke-beskyttet og ikke målsat vandløb syd for projektet, som er i hydrologisk forbindelse med det målsatte vandløb Fiskebæk.

Afskrab af topjord

Markerne der udgør projektområdet har hidtil været i konventionel landbrugsdrift og der er et næringsrigt pløjelag. For at fremme udviklingen af naturindholdet i de fugtige lavninger, planlægges det i fem lavninger at skrabes det øverste næringsrige jordlag af i en dybde på maksimum 30 cm svarende til pløjelaget (pkt. 21-25 markeret på kort over hydrologitiltag på Bilag 3). Den overskydende jord aflægges og planeres ud mellem og omkring vådområderne i en højde på maksimum 30 cm. Alt opgravet jord indgår som en integreret, teknisk og funktionel del af projektet og anvendelsen er nødvendig for projektets gennemførelse. Jorden bliver håndteret på projektområdet inden for samme matrikel, hvor det enkelte tiltag er placeret, og jordbalancen går i nul.

Maskiner og adgangsvej

Arbejdet forventes udført i perioden august til september 2026 i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–18 og lørdag kl. 07–14). Anlægsarbejdet med sløjfning af markdræn og afgravning af topjord forventes udført med en 20 ton hydraulisk gravemaskine på bælter, der kan køres til og fra projektområdet ad almindelig offentlig vej på en blokvogn. Alternativt anvendes almindelig rendegraver. Maskinernes støj og emissioner overstiger ikke niveauet for den almindelige landbrugsdrift, der hidtil har været på arealerne. Arbejdet udføres, når jorden er tør, hvorfor arbejdet vil støve på lignende niveau som den hidtidige landbrugsmæssige jordbearbejdning.

Naturstyrelsen er i dialog med Horsens Kommune om hydrologitiltagene og de nødvendige tilladelser i forbindelse hermed. Horsens Kommune har tilkendegivet, at kommunen forventer at kunne meddele reguleringstilladelse til omlægning af drænsystemerne i det omfang, drænene er omfattet af vandløbsloven. Skulle der være behov for tilladelse efter vandløbslovens § 6 i forbindelse med terrænændringer, forventer Horsens Kommune ligeledes at kunne meddele tilladelse hertil. Naturstyrelsen er desuden i dialog med Museum Horsens vedrørende arkæologisk overvågning af arbejdet.

3.1.5 Parkeringspladser, skovveje og stier

Etablering af nye parkeringspladser, skovveje og stier udgør et væsentligt element i opbygningen af det nye skovlandskab og i sikringen af offentlighedens adgang hertil. Parkeringspladserne placeres synligt og med direkte adgang fra offentlig vej, så de både understøtter let tilgængelighed og tydeliggør, at skoven er åben for offentligheden. Placeringen af parkeringspladser, skovveje og stier fremgår af Bilag 3. Overkørselstilladelser til projektet er under behandling ved Horsens Kommune.

3.1.6 Friluftslivsfaciliteter

En væsentlig del af skovoplevelsen er muligheden for ophold og samvær undervejs. I Frugtlunden (del af matr. 6f, Bledd By, Nebel) etableres et opholdssted med sejloverdækning, borde, bænke og bålsted. I alt nedrammes 28 træpæle, hvorimellem der udspændes 7 sejl à 3,3 x 3,8 meter. Nedramning af pæle og opsætning af sejl forventes at tage én arbejdsdag og planlægges gennemført i august 2026. Ligesom med trampespor vil opsætning af bænke og borde-bænke sæt i øvrige dele af det nye skovlandskab afvente, at brugerne har lært området at kende og kan bidrage med forslag til konkrete placeringer.

3.2 Fældning af træer eller rydning af levende hegn

Projektet indebærer ikke fældning af eksisterende træer eller rydning af levende hegn i anlægsfasen. I driftsfasen vil der som nævnt i afsnit 3.1.1 i løbet af de første 30 år gennemføres 2–3 struktur- og biodiversitetsfremmende indsatser i form af tyndinger og veteranisering af træer. Der vil i den sammenhæng ikke blive fældet ældre værdifulde træer med hulheder og lignende, da tyndingerne foretages som biodiversitetsfremmende indsatser. Efter ca. 30 år overgår det samlede skovareal – både de tilplantede og tilgroede arealer – til urørt tilstand. Herefter ophører tyndinger og øvrig maskinel skovdrift.

3.3 Arealanvendelse, overjordiske anlæg og servitutter

Projektområdet er beliggende i landzone og har hidtil været i landbrugsmæssig drift med planteavl, græs og frugtavl med små isolerede § 3- beskyttede naturarealer i markerne og særligt i skel mellem projektarealet og tilstødende dyrkningsfladerne.

Skovrejsningen bygger på frivilligt salg af jord, idet der ifølge naturbeskyttelseslovens § 60, stk. 2, ikke kan anvendes ekspropriation til statslige skovrejsningsprojekter. Skovrejsningen ved Højballe Skov realiseres derfor etapevis over en længere årrække, efterhånden som der erhverves jord. Dialog med berørte lodsejere påbegyndtes allerede ifm. forundersøgelsen til Højballe Skov i efteråret 2021. Den tidlige og vedvarende lodsejer dialog har bidraget til, at der per 31. december 2025 er erhvervet 190 ha af nettoarealet for Højballe Skov.

Der er desuden udarbejdet en miljørapport i henhold til lovebekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer, programmer og konkrete projekter (VVM) samt en helhedsplan for Højballe Skovs planområde i tæt dialog med Horsens Kommune (se også afsnit 20).

3.4 Trafik- og adgangsforhold

De beskrevne anlægsaktiviteter vil medføre arbejdskørsel på Højballevej, Vesterskovvej og Tolstrupvej, særligt i anlægsfasen. I anlægsfasen vil trafikken primært bestå af lastbiler til levering af grus, sten og plantemateriale, transport af entreprenørmaskiner samt færdsel i entreprenørernes servicebiler.

I forbindelse med anlægsarbejdet etableres en midlertidig arbejdsplads i tilknytning til den kommende centrale parkeringsplads, hvor der opstilles mandskabsvogn, og hvor arbejdsmaskiner parkeres uden for arbejdstid. Omfanget af den samlede færdsel på vejnettet vil i anlægsperioden svare til den hidtidige landbrugstrafik i forbindelse med forårskultivering, såning og udbringning af gødning. Trafikken vil være midlertidig og koncentreret periodevis hen over dyrkningsæsonen fra slutningen af marts til tidlig oktober.

I driftsfasen vil arbejdsrelateret færdsel på offentlige veje være begrænset og primært bestå af tjenestebiler og servicevogne i forbindelse med tilsyn, naturpleje, græsningsdrift og vedligeholdelse af stier og faciliteter. Skovvejene vil derudover lejlighedsvis blive benyttet af skovningsmaskiner og transportkøretøjer i forbindelse med tyndinger og bortkørsel af biomasse, forventeligt 2–3 gange i løbet af de første 30 år.

Herudover forventes trafik knyttet til friluftaktiviteter og besøgende til de etablerede parkeringspladser. Eftersom denne trafik primært er i personbiler, vil den ikke have væsentlig betydning for trafiksikkerheden eller belastningen af det eksisterende vejnet.

4 Tidsplan og varighed af anlægsarbejdet

Tidsplanen er afhængig af vejrlig og fremgår af Tabel 3. Størstedelen af anlægsarbejdet udføres således i perioden marts til oktober 2026. På de enkelte tilplantningsarealer bliver pløjning og plantning udført på hinanden følgende tørvejrsdage, så plantning sker i tørt planteareal. Plantning af de dele af matrikel 4n og 10p og 150 Serridslev By, Nebel, der indgår i projektområdet, skubbes dog til foråret 2027 og anlægsarbejdet i forbindelse hermed forventes at tage ca. 8 arbejdsdage.

Arbejdet udføres i almindelig arbejdstid på hverdage og lørdage (mandag–fredag kl. 07–18 og lørdag kl. 07–14) og følger Horsens Kommunes forskrifter for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter³.

³ <https://horsens.dk/media/w4gcjsjv/bygge-oganlaegsregulativa52023.pdf>

Tabel 3. Forventet tidsplan for projektaktiviteter.

	2026								2027							
	Marst	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	Marst	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober
Aktivitetstype																
pløjning før planting																
Plantning																
Anlæg af grussvej og stier																
Opsætning af vildthege																
Opsætning af kreaturhegn til ekstensiv græsning																
Anlæg af grus parkeringer																
Udlægning af sten + markering af gravhøje																
Stenbestrøning med megalitter																
Etablering af opholdssted i frugtunden																
opsætning af informatonsskilte og rutepele																
Brydning af interne markdræn																
Afgrave pløjelag fra nye vådområder																
Fordele jord i vold til hævet sti/nærliggende arealer																
Renholdelse af blandingsbevoksninger																
Renholdelse af skovøer																

5 Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's vurdering

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke kræver udarbejdelse af en miljøvurdering. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

6 Målsatte vandforekomster

Projektets påvirkning på alle direkte og indirekte berørte vandområder kan potentielt medføre tilstandsændringer eller manglende målopfyldelse for det enkelte målsatte vandområde, jf. rammerne for beskyttelse af danske vandområder i gældende vandområdeplaner for 2021-2027 (VP3G) og indsatsbekendtgørelsen⁴.

Projektområdet er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn samt i hovedvandopland DK 1.9 Horsens Fjord. Der findes ingen målsatte søer og ingen målsatte vandløb inden for projektområdet. Projektet ligger i oplandet til målsatte vandløb og til den målsatte sø Nørrestrand nedstrøms, der løber ud i DK Vandområde ID 128 Horsens Fjord, Indre, som er slutrecipient.

6.1 Aktiviteter der kan påvirke vandforekomster

Potentielle påvirkninger fra projektet, der direkte eller indirekte kan påvirke målsatte vandforekomster i eller nær projektområdet, er:

- Mobilisering af miljøfarlige, forurenende stoffer, herunder pesticider.
- Påvirkning med næringsstoffer.
- Direkte eller indirekte, fysiske ændringer på vandløb, søer og/eller grundvandsforekomster samt øvrige hydrologitiltag som f.eks. sløjfning af dræn.

⁴ BEK nr. 1669 af 08/12/2025 Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Ikke alle ovenstående aktiviteter kan medføre påvirkninger på alle vandforekomster. De potentielle påvirkninger, der er relevante for vurderingen af den enkelte vandforekomst, inddrages i relevante afsnit.

6.2 Grundvandsforekomster

Grundvandsmagasinerne opdeles i tre typer; terrænnære, regionale og dybe. Alle grundvandsforekomster er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Projektområdet krydser fem grundvandsforekomster. Grundvandsforekomsternes ID og aktuelle tilstande fremgår af Tabel 4.

Tabel 4. Oversigt over de grundvandsforekomster, som projektområdet krydser, og deres aktuelle tilstande.

Navn (DK ID)	Typologi	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand (årsag til manglende målopfyldelse)
DK109_dkmj_1077_ks	Terrænnært	God	God
DK109_dkmj_228_ks	Terrænnært	God	Ringe (nitrat, pesticider)
DK109_dkmj_5_ks	Terrænnært	God	Ringe (påvirkning af drikkevand, pesticider)
DK109_dkmj_994_ks	Regionalt	God	God
DK109_dkmj_709_ks	Dybt	God	God

Terrænnært grundvand er defineret som grundvandsforekomster, hvor mindst ét magasin har direkte kontakt til overfladen eller potentielt grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. De kan yderligere være forekomster uden kontakt til overfladevandområder eller grundvandsafhængige terrestriske økosystemer, men med en topkote, der er mindre end 25 meter under terræn. Regionalt grundvand er defineret ved en grundvandsforekomst der har direkte kontakt til vandløb, søer eller vådområder eller potentielt grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Dybt grundvand er defineret ved grundvandsforekomster uden kontakt til vandløb, søer eller potentielt grundvandsafhængige terrestriske økosystemer, og topkoterne er mindst 25 meter under terrænet.

Skovrejsning inden for projektområdet vurderes generelt at være positivt for grundvandsbeskyttelsen, idet jordbrugets anvendelse af gødning og sprøjtemidler ophører på de arealer, der overgår til skovrejsning. Da dræn fra omdriftsarealer afbrydes, vurderer Naturstyrelsen, at overfladevandet tager længere ophold i projektområdet, hvorved nedsivningen til det terrænnære grundvand øges. Det nedsivende vand vil indeholde færre næringsstoffer og pesticider, idet landbrugsdriften i projektområdet ophører. Da netop pesticider og nitrat er årsag til den manglende målopfyldelse for de terrænnære grundvandsforekomster (DK109_dkmj_228_ks og DK109_dkmj_5_ks), vurderes skovrejsningsprojekts gennemførelse at være positivt for grundvandsbeskyttelsen. Naturstyrelsen oplyser, at projektet ikke udleder miljøfremmede stoffer, herunder pesticider og nitrat, hvorfor den kemiske tilstand ikke påvirkes negativt.

Øget fordampning fra træerne kan potentielt betyde reduceret grundvandsdannelse. Den forøgede fordampning sammenlignet med landbrugsafgrøder forventes imidlertid at blive mere end kompensert ved, at der samtidig genetableres naturlig hydrologi ved sløjfning af alle interne markdræn i området. Derved tilbageholdes mere overfladevand på arealet, der kan nedsive til grundvandsmagasinet. Projektets gennemførelse vil dermed hverken i anlægs- eller driftsfasen påvirke den kvantitative tilstand af grundvandsforekomster væsentligt.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke hindrer målopfyldelse eller medfører risiko for at forringe eksisterende grundvandstilstande hverken kemisk eller kvantitativt. Det skyldes, at hydrologitiltagenes effektområder er af mindre omfang, jf. Bilag 3, i forhold til projektets samlede areal på 190 ha. Skønt projektet indebærer vådlægning af tidligere landbrugsjord, er der ikke risiko for væsentlig nedsivning af miljøfarlige, forurenende stoffer, herunder pesticider, til grundvandsforekomsterne.

6.3 Målsatte vandløb og søer

De potentielle påvirkninger af de målsatte vandløb afhænger af om vandløbet berøres direkte eller om vandløbet er nedstrøms beliggende. Der er ingen direkte berørte målsatte vandløb i nærværende projekt.

Topografisk ligger projektområdet højt og dermed på toppen i forhold til afvanding og der er således ingen opstrøms liggende vandforekomster. Projektområdet ligger i oplandet til overordnet tre forskellige målsatte vandløb, hvoraf de to afvander til den målsatte sø Nørrestrand og ét direkte til Horsens indre Fjord.

Målsatte nedstrøms vandløb:

- Nørrestrand (sø) er beliggende ca. 2,5 km syd for projektområdet.
- Mod nord og vest ligger projektområdet i vandløbsoplandet til Tolstrup Å og Lille Hansted Å, der løber videre ud i Hansted Å og videre til Nørrestrand. Fra den nordlige del af projektområdet er der ca. 2,3 km til Tolstrup Å og ca. 10 km til Nørrestrand via vandløbene. Fra den sydvestligste del af projektområdet er der ca. 1 km til Lille Hansted Å og ca. 6 km til Nørrestrand via vandløbene.
- Mod syd ligger en mindre del af projektområdet i vandløbsoplandet til Fiskebæk, der løber ud i Nørrestrand. Fra projektområdet er der ca. 1,2 km til Fiskebæk og ca. 4 km til Nørrestrand.
- Mod øst ligger en del af projektområdet i vandløbsoplandet til Haldrup Mølleå, der løber ud i Horsens Fjord. Fra den østlige del af projektområdet er der ca. 2,5 km til Haldrup Mølleå og 8 km til Horsens Fjord.

De nedstrøms berørte vandløbs aktuelle tilstande i henhold til vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget (VP3G) fremgår af Tabel 5.

Tabel 5. Oversigt over kvalitetselementernes tilstande for alle nedstrøms berørte målsatte vandløb. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (DK ID)	Planter	Bentiske alger	Smådyr	Fisk	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand (årsag til manglende målopfyldeelse)	Indsats jf. vandplanlægningen
Tolstrup Å (DK ID 010451_y/08573)	Moderat/Ukendt	Ukendt	Høj	God/Ukendt	Ikke-god	Moderat	Ikke-god/God	Ingen
Lille Hansted Å (DK ID 08570/010443_y)	Ukendt/Moderat	Ukendt/Moderat	Høj	God/Dårlig	Ikke-god	Moderat/Dårlig	God	Fjernelse af fysiske spærringer
Hansted Å (DK ID 08564)	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt	Ikke-god	Moderat	God	Ingen
Fiskebæk (DK ID 05456)	Ukendt	Ukendt	Moderat	God	Ikke-god	Moderat	God	Genslyngning

Haldrup Mølleå (DK ID 05475/05441)	Ukendt	Ukendt	God	Ukendt/Moderat	Ikke-god	Moderat	God	Ingen
--	--------	--------	-----	----------------	----------	---------	-----	-------

Nærmeste målsatte sø er Nørrestrand (DK ID 655), som er beliggende ca. 2,5 km syd for projektområdet.

Tabel 6. Oversigt over målsatte søer, som påvirkes direkte eller indirekte, med angivelse af vandområdets ID og kvalitetselementernes tilstand for den enkelte sø. NSS står for nationalt specifikke stoffer. *kolonnen omfatter måling af kvalitetselementet "anden akvatisk flora" eller "planter" og "bentiske alger".

Navn (DK ID)	Anden akvatisk flora*	Alger	Bunddyr	Fisk	Vandets klarhed	Iltindhold	Kvælstofindhold	Fosforindhold	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand (årsag til manglende målopfyldelse)
Nørrestrand (655)	Ukendt	Moderat	Ukendt	Ukendt	God	God	Ikke-god	Ikke-god	Ikke-god	Moderat	Ikke-god

Naturstyrelsen oplyser, at der indtil 2025 har været konventionel landbrugsdrift i projektområdet. Der har været drift med brug af sprøjtemidler, husdyrgødning, kunstgødning. Projektområdet er beliggende i et opland, hvor der på oplandsniveau er kortlagt risiko for fosfortab ved makroporetransport på drænede arealer, udvaskning gennem jordmatricen, vanderosion og tab fra dyrket organisk lavbundsjord. Det samlede fosfortab fra de dyrkede arealer i oplandet er opgjort til 0,2 kg/ha (data fra AU 2020, MiljøGIS over fosforkortlægning). Projektområdet er ikke beliggende i områder med risiko for okkerudledning.

Projektarealet, hvor skovrejsningen sker og hvor markdræn sløjfes ligger i landzone. Efter gennemførelse af projektet vil arealet, som hidtil har været anvendt til landbrugsdrift, få en ændret anvendelse. Ifølge planloven må der ikke ske ændringer i anvendelse af bl.a. ubebyggede arealer uden forudgående tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

Projektområdet indeholder én åben grøft og et større antal drænledninger, samt 17 små søer (samlet areal 0,65 ha) omfattet af vandløbsloven. Naturstyrelsen oplyser, at sløjfning af interne markdræn ikke ændrer på afvandingen af tilstødende marker. Naturstyrelsen er i dialog med Horsens Kommune om etablering af skovrejsningsprojektet herunder vedr. ansøgning om nødvendige tilladelser, der forudsættes forud for gennemførelse af skovrejsningsprojektet.

6.3.1 Vurdering af påvirkninger

Beskrivelse af potentielle påvirkninger af nedstrøms målsatte vandløb og sø i hhv. anlægs- og driftsfasen.

Anlægsfasen

I projektets anlægsfase vil der ske aktiviteter i forbindelse med etablering af skov, anlæg af veje og stier samt sløjfning af markdræn. Ingen af de planlagte aktiviteter berører direkte målsatte vandforekomster jf. vandplanlægningen eller vandforekomster beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens § 3. Alene sløjfning af markdræn berører direkte et teknisk anlæg – drænledningerne - der er omfattet af vandløbsloven.

Den jordbearbejdning (pløjning og harvning) der sker i forbindelse med plantning i projektområdet er tilsvarende almindelig landbrugsdrift og vil ikke påvirke vandforekomsterne. Anlæg af veje og stier sker oven på terræn, der anvendes materiale hentet fra lokale grusgrave, og vil ikke påvirke vandforekomsterne. Ved sløjfning af markdræn graves der punktvis ned til drænet, et stykke af drænledningen tages op og hullet fyldes igen med det på stedet opgravede materiale. Desuden vil der ske afskrabning af topjord i lavninger og udlæg af det afgravede materiale på arealer omkring lavningerne. Der kan være en potentiel risiko forbundet med gravearbejde, hvorved der kan ophvirvles sedimenter, der kan føres med drænvandet og videre til de målsatte vandløb. Gravearbejdet udføres imidlertid i den tørre periode på året, hvorved risikoen for sedimenttransport er minimal. Desuden vil evt. ophvirvlet materiale nå at aflejres, inden det når de målsatte vandløb. Ved anlæg af fugtige lavninger sker der afskrabning af topjord i pløjelages dybde, som vurderes at være maks. 30 cm. Opgravet jord aflægges inden for samme matrikel i maksimalt 30 cm's tykkelse.

Driftsfasen

Etablering af skov og lukning af drænledninger medfører, at tilførslen af vand til de målsatte vandløb ændres samt at der vil komme lokale vandstandshævninger internt i de marker, hvor der sløjfes dræn. Der vil med tiden ske vandoptag i vegetationen og fordampning fra træerne, og dels vil vandet ikke længere kunne løbe hurtigt og direkte via dræn i projektområdet i samme omfang, som det kan ske nu. Afbrydelsen af drænledningerne bremser vandet, så det kommer langsommere frem til vandløbene, både generelt og i større nedbørssituationer, idet det skal løbe naturligt gennem jordmatricen. Imidlertid udgør projektområdet, og i særdeleshed de marker, hvor der sløjfes interne dræn, kun en lille del af oplandet til de målsatte nedstrøms vandløb og den vandføring, der kommer fra drænene, vurderes ikke at have betydning for den samlede vandføring i vandløbene. Sløjfning af dræn medfører, at der fremover i driftsfasen vil være en mere ensartet vandføring over året til vandløbet, hvilket vurderes at være positivt for vandløbene.

Når interne markdræn sløjfes vil de naturlige lavninger genskabes som tidvis fugtige områder i terrænet. Udbredelsen af ændringen i fugtighedsgradient i jordbunden i og omkring lavningerne fremgår af Bilag 3. Da den fremtidige udbredelse af de tidvist fugtige områder ligger inden for skovrejsningsområdet og ikke påvirker afvandingen af eksterne marker, vurderes det, at sløjfning af interne markdræn ikke påvirker vandløb og andre vandforekomster negativt. Det vurderes, at etableringen af de fugtige lavninger, vil bidrage positivt til at forbedre levesteder og spredningsmuligheder for bl.a. padder og insekter og også udvikling af variation i floraen i området.

Både sløjfning af markdræn og ophør med konventionel landbrugsdrift betyder også, at tilførsel af næringsstoffer og evt. pesticidrester til de målsatte vandløb reduceres. I driftsfasen vil vedligeholdelsesarbejderne være mindre eller sammenlignelige med de aktiviteter, der er forbundet med den eksisterende drift af drænvandsledninger.

Da projektet ikke ændrer på målsatte vandforekomsters skikkelse eller forløb, er der ikke risiko for, at en eller flere af de beskrevne kvalitetselementer for nedstrøms liggende målsatte vandløb og søer i anlægsfasen eller i driftsfasen vil gå en tilstandsklasse ned og der vil ikke være en påvirkning, der kan medføre, at der ikke kan opnås målopfyldelse. Tilsvarende er der ikke risiko for, at nedstrøms liggende grøft og søer omfattet af vandløbsloven i anlægsfasen eller i driftsfasen vil påvirkes negativt. Naturstyrelsen vurderer på den baggrund, at projektet ikke vil påvirke vandløb og søer negativt i anlægs- eller driftsfasen.

6.4 Målsatte kystvande

Nærmeste målsatte kystvand er Horsens Fjord beliggende ca. 5,6 km sydøst for projektområdet. Projektområdet ligger i oplandet til Horsens Fjord og afvander indirekte hertil via vandløbene Tolstrup Å, Lille Hansted Å, Hansted Å, Fiskebæk, Nørrestrand og Haldrup Mølleå.

Tabel 7. Oversigt over kvalitetselementernes tilstand for Horsens Fjord. NSS står for nationalt specifikke stoffer.

Navn (DK ID)	Alger	Rodfæstede planter	Bunddyr	Itforhold	Vandets klarhed	NSS	Samlet økologisk tilstand	Kemisk tilstand (årsag til manglende målopfyldelse)
Horsens Fjord, indre (128)	Ringe	Dårlig	Moderat	Ikke anvendelig		Ikke-god	Dårlig	Ikke-god

Projektet forventes at påvirke Horsens Fjord positivt. Projektet vil betyde at den konventionelle landbrugsdrift i området ophører, hvorved tilførslen af næringsstoffer samt eventuelle pesticidrester til vandmiljøet vil mindskes. Skovrejsning er vandrammedirektivimplementerende. Da skovrejsningsprojektet ikke tilfører yderligere næringsstoffer til vandmiljøet, vurderes det at gennemførelse af projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil påvirke tilstanden af kystvandet negativt og der er ikke risiko for at projektet vil medføre, at det målsatte kystvand vil gå en tilstandsklasse ned, eller at der ikke vil kunne opnås målopfyldelse.

6.5 Samlet vurdering af målsatte vandforekomster

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, på baggrund af ovenstående afsnit om målsatte vandforekomster, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil medføre påvirkninger, der kan forringe den aktuelle tilstand eller forhindre målopfyldelse for de berørte målsatte vandforekomster, jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen.

7 Havstrategi

Projektet medfører ikke udledning af næringsstoffer, suspenderede stoffer, miljøfremmede eller forurenende stoffer i hverken anlægs- eller driftsfasen. På baggrund af ovenstående oplysninger om projektets indhold, beliggenhed, omfang og karakter vurderes projektet ikke at påvirke muligheden for at opnå de miljømål for havområder, som er fastsat i medfør af lov om havstrategi. Projektet vil således ikke påvirke muligheden for at opnå god miljøtilstand i Horsens Fjords økosystem.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen medfører væsentlige negative påvirkninger på havstrategidirektivets deskriptorer og projektet forhindrer derfor ikke god miljøtilstand i havets økosystemer, jf. havstrategiloven.

8 Væsentlighedsvurdering af Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område er N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, som ligger ca. 5,2 km sydøst for projektområdet, der består af habitatområde H52 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave

samt fuglebeskyttelsesområde F36 Horsens Fjord og Endelave. Natura 2000-område N56 er ifølge den seneste basisanalyse 2022– 2027 udpeget for at beskytte kyst- og marine habitatnaturtyper samt de tilknyttede arter.

Alle habitatområder har til formål at beskytte og genoprette en gunstig bevaringsstatus for bestemte naturtyper og arter af dyr og planter, mens fuglebeskyttelsesområderne har til formål at beskytte bestemte fuglearter, der eksempelvis er følsomme over for ændringer af levesteder.

8.1 Påvirkninger på udpegningsgrundlaget for H52

Det nærmeste habitatområde, H52, er beliggende ca. 5,2 km sydøst for projektområdet. For hvert habitatområde gælder et udpegningsgrundlag, som rummer væsentlige forekomster af arter og naturtyper, der er omfattet af naturdirektiverne. Udpegningsgrundlaget for H52 omfatter 33 naturtyper og 6 arter (se

Tabel 8).

Tabel 8. Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 52		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Søbred med småarter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Odder (1355)	Gråsæl (1364)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Naturstyrelsen oplyser, at ingen af de arter eller naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område H52, forekommer inden for eller i nærheden af projektområdet.

Naturstyrelsen vurderer, at skovrejsningsprojektet ikke indebærer aktiviteter eller emissioner, der kan påvirke udpegningsgrundlaget for H52 væsentligt, hverken direkte eller indirekte. Afstanden hertil betyder, at hverken anlægs- eller driftsfasen forventes at medføre fysisk påvirkning eller forstyrrelse. Æn-

dringen af arealanvendelsen fra landbrugsdrift til skov- og naturformål forventes at reducere udvaskningen af næringsstoffer til de vandløb, som afvander projektområdet (Tolstrup Å, Lille Hansted Å, Haldrup Bæk m.fl.), og i sidste ende til Horsens Fjord og Natura 2000-område N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Den forventede reduktion i næringsstilførsel vurderes at være beskednen, men positiv (se uddybning i afsnit 6).

Arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H52 vurderes ikke at blive påvirket af hverken anlægsaktiviteterne eller den efterfølgende ændring i arealanvendelse. De terrestriske habitatnaturtyper inden for Natura 2000-området vurderes heller ikke at kunne påvirkes negativt af skovrejsningen. Naturtypen strandeng, der naturligt oversvømmes med fjordvand, kan opnå en mindre positiv effekt som følge af den reducerede næringsstoftilførsel fra oplandet, men effekten vurderes at være meget begrænset, da strandeng er en naturtype, som generelt tåler et vist næringsindhold.

8.2 Påvirkninger på udpegningsgrundlaget for F36

Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde, F36, ligger ca. 5,2 km sydøst for projektområdet. Udpegningsgrundlaget for F36 indeholder 14 fugle (se Tabel 9).

Tabel 9. Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 36, Horsens Fjord og Endelave.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 36		
Fugle:	Skarv (TY)	Lysbuget knortegås (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Fløjlsand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (Y)	Rørhøg (Y)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Lille Kobbersnepe (T)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Naturstyrelsen oplyser, at ingen af de arter, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for F36, forekommer inden for eller i nærheden af projektområdet. Arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F36 vurderes ikke at blive påvirket af hverken anlægsaktiviteterne eller den efterfølgende ændring i arealanvendelse. Naturstyrelsen vurderer derfor, at projektets anlægs- og driftsfase ikke medfører væsentlige negative påvirkninger på udpegningsarterne for F36 (Tabel 9) eller deres raste-, fourage- og yngleområder.

8.3 Samlet vurdering af påvirkninger på nærmeste Natura 2000-område

Sammenfattende vurderer Naturstyrelsen, at hverken anlægsaktiviteterne eller den ændrede arealanvendelse fra landbrugsdrift til skov- og naturformål vil medføre væsentlige påvirkninger af habitatnaturtyper, arter eller den økologiske integritet i Natura 2000-område N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Projektet forventes tværtimod at have en beskednen, men positiv effekt som følge af reduceret udledning af næringsstoffer til vandløb og Horsens Fjord, og dermed til det tilknyttede Natura 2000-område.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund af væsentlighedsvurderingen, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke det pågældende Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt, hvorfor der ikke er behov for at foretage en konsekvensvurdering, jf. § 6 i habitatbekendtgørelsen.

9 Bilag IV-arter

I og nær projektområdet findes der potentielt en række særligt beskyttede arter, som er beskyttede i henhold til EU's habitatdirektivs bilag IV. Beskyttelsen er implementeret via flere regelsæt og der er bl.a. forbud mod alle former for forsætlig indfangning og drab samt forbud mod beskadigelse og ødelæggelse af deres yngle- og rasteområder. Projektet vil ikke medføre væsentlige påvirkninger på områdets bilag IV-arter i driftsfasen. I anlægsfasen kan projektet potentielt påvirke bilag IV-arter i eller nær projektområdet ved:

- Fældning/beskæring af træer og/eller levende hegn
- kørsel med maskiner og dermed risiko for individdrab
- afskæring eller påvirkning af yngle- og/eller rasteområder
- støj og andre forstyrrelser fra anlægsarbejdet, herunder graveaktiviteter

Ikke alle ovenstående aktiviteter kan medføre påvirkninger på alle bilag IV-arter. De potentielle påvirkninger, der er relevante for vurderingen af påvirkningen på den enkelte art, inddrages i nedenstående relevante afsnit.

Naturstyrelsen har foretaget søgning af registrerede fund af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV på hhv. Arter.dk, Danmarks Miljøinformation og DOF-basen, som fremgår af Bilag 3. Inden for projektområdet har Miljøstyrelsen i forbindelse med NOVANA-overvågningen i 2020 registreret fund af stor vandsalamander. Endvidere er der i nærheden af projektområdet forekomst af flere flagermusarter, odder, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed. Projektområdet ligger således ca. 4 km nord for naturreservatet Nørrestrand, hvor flere flagermusarter, odder og spidssnudet frø er observeret. Ved Lund Kær og Egebjerg Kær ca. 3 km sydvest for projektområdet er desuden observeret flere flagermusarter. I og omkring Hansted Skov, som støder op til projektområdet, er observeret stor vandsalamander. Disse arter beskrives derfor i nedenstående afsnit.

9.1 Stor vandsalamander

Arten er udbredt i det meste af landet og der er jf. Arter.dk observeret forekomst af stor vandsalamander inden for projektområdet i et vandhul i det nordlige skel på matr.nr. 4n Serridslev By, Nebel (se Figur 4). I og omkring Hansted Skov, som støder op til projektområdet, er der desuden observeret stor vandsalamander. Projektet berører ikke søer eller vandhuller, der kan være egnede levesteder for stor vandsalamander.

Jævnfør bilag IV-håndbogen⁵ lever stor vandsalamander det meste af livet på land, mest i skove og haver. Den er mest aktiv om natten. Om dagen gemmer den sig i huller i jorden, under grene eller lignende. Arten overvintrer gerne i skovområder, hulrum, kældre, udhuse, under store stammer og sten. Om foråret i marts-april kommer den frem af vinterdvalen og vandrer ned til vandhullerne, hvor den lever det meste af sommeren. Størstedelen af bestanden vandrer få hundrede meter fra deres overvintringssted for at finde egnede ynglehuller. Spredningen fra ynglested til levested på land er typisk omkring 100 meter. Vandringsperioden kan begynde i marts men kulminerer i starten af april (arten er i vinterdvale fra oktober til april). Stor vandsalamander er sårbar over for både påvirkning af vandhuller og af levesteder på land, herunder skovområder, rådne træstammer, hulrum i jorden, kældre og lignende. Arten yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse og type, men der skal være sol på næsten hele vandfladen, for at bestanden kan klare sig på længere sigt (helst skygge på under 10 % af vandfladen).

⁵Christian Kjær et al. (2023). Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. – Videnskabelig rapport 520.

Vandhullet med registreret fund af stor vandsalamander inden for projektområdet er omgivet af ældre mose med vedopvækst. Mosearealet er ligesom vandhullet beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, og Naturstyrelsen planlægger derfor ikke tilplantning i området men således i en afstand af ca. 100 meter herfra. Den skovbevoksede mose dækker et område på ca. 2 hektar og vurderes egnet som reste- og ynglelokalitet for stor vandsalamander. Da stor vandsalamander typisk ikke bevæger sig længere væk fra yngleområdet end 200 meter, primært er nataktiv og vandrer via korridorer med skovbevoksning, vurderer Naturstyrelsen, at der ikke er overlap mellem maskinernes færdsel i anlægsfasen og artens vandring fra rastested til vandhullet og retur. Anlægsarbejdet sker udelukkende i dagtimerne.

Naturstyrelsen oplyser, at maskinelte arbejde er begrænset til de åbne marker, og her til de arealer, der skal tilplantes (40 % af det samlede projektområde), samt til de punktvis sløjfninger af dræn og planlagte forløb for skovveje, stier og hegn, der alle er placeret på omdriftsjord. Gravearbejdet vurderes således ikke at være sammenfaldende med artens beskrevne rasteområder, herunder skovområder, rådne stammer og lignende. Konkret vil der være ca. 100 meters afstand fra maskinelte arbejde til det § 3-beskyttede vandhul og omkringliggende mose, hvor stor vandsalamander er observeret (se Figur 4). Dette vurderes at være positivt sammenlignet med den hidtidige landbrugsmæssige drift, hvor maskiner har arbejdet helt ind til grænsen af det pågældende naturområde – og øvrige naturområder. Da vandhullet ikke fyldes op eller på anden måde påvirkes af projektet, vurderes dette levested for stor vandsalamander ikke at forringes som følge af projektet.

Figur 4. Oversigt over fund af stor vandsalamander i et vandhul (matr.nr. 4n Serridslev By, Nebel) i en afstand af ca. 100 m fra den planlagte skovrejsning.

Der er i alt 17 lokaliteter med søer (samlet areal på ca. 0,65 ha), 6 lokaliteter med mose (samlet areal på ca. 2 ha), samt 2 lokaliteter med eng (samlet areal på ca. 1 ha), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og som helt eller delvist overlapper med projektområdet. Disse naturområder er senest besigtiget og

opdateret i perioden 2018–2023 og vurderes ikke at være levesteder for stor vandsalamander. I anlægsfasen holdes en mindsteafstand på ca. 10 meter til de § 3-beskyttede naturtyper. Se beskrivelse af påvirkning af § 3-beskyttet natur i afsnit 10.

I driftsfasen vil ophør af gødskning, sprøjtning og dræning i det omkringliggende landbrugsland reducere næringsstofbelastningen, hvilket vurderes gradvist at medføre en forbedring af naturtilstanden i de § 3-beskyttede moser og søer, som er levested for stor vandsalamander. Når projektområdet bliver skovbevokset med lysåbne strøg, er det muligt, at øvrige søer, moser og enge inden for projektområdet vil udvikle en karakter som er gunstig for stor vandsalamander, og projektet medfører dermed potentiale for at øge artens udbredelse inden for projektområdet. I driftsfasen bliver færdsel med store maskiner reduceret i forhold til den nuværende landbrugsdrift. Det vurderes derfor, at projektområdets økologiske funktionalitet for stor vandsalamander opretholdes under anlægsfasen og forbedres i driftsfasen.

Da projektet ikke påvirker egnede yngle-, raste- og fourageringsområder, herunder egnede søer inden for projektområdet, pga. anlægsarbejdets begrænsede karakter, samt at projektet ikke indeholder natarbejde, vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at projektet, hverken i anlægs- eller driftsfasen, vil have en væsentlig påvirkning på arten. Styrelsen vurderer endvidere med baggrund i ovenstående, at der hverken vil ske indsamling eller forsætligt drab af individer, jf. artsfredningsbekendtgørelsen⁶.

9.2 Flagermus

Der er ikke registreret observationer af flagermus inden for projektområdet, men da der er observeret flere arter af flagermus hhv. ca. 3 km sydvest for projektområdet ved Lund Kær og Egebjerg Kær samt ca. 4 km syd for projektområdet ved naturreservatet Nørrestrand, er det sandsynligt, at der er flagermus i Hansted Skov, som grænser op til projektområdet.

Alle arter af flagermus er bilag IV-arter. Jævnfør bilag IV-håndbogen for odder og flagermus⁷ er flagermusarterne generelt truet af nedrivning af ældre bygninger og fældning af gamle hule træer, idet de danske flagermusarter primært yngler i bygninger og træer med hulheder. Tilstedeværelsen af flagermus bestemmes i høj grad af fourageringsmulighederne i området og afhænger desuden af flagermusarten. Flagermus lever primært af insekter, som afhængig af flagermusarten, enten jages flyvende eller fanges på blade eller husmure. Flagermus gør ofte brug af eksisterende læhegn og mindre skovarealer som ledelinjer mellem yngle- og rasteområderne. Flagermus er aktive i skumrings- og nattetimerne. Rastesteder for flagermus varierer over året, og varierer desuden mellem de enkelte arter. I skovmiljøer er rastestederne især knyttet til hulheder og barksprækker i træer, som især forekommer på gamle træer.

Der er meget få potentielle yngle- eller rasteområder for flagermus inden for projektområdet, da der ikke er kendte forekomster af gamle træer med hulheder. Det kan ikke udelukkes, at der kan være raste- eller yngleområder i ældre levende hegn inden for projektområdet. Det kan heller ikke udelukkes, at der er raste- og yngleområder i Hansted skov.

Anlægsfasen består af etablering af skovveje og plantning af træer på områder, der har været dyrket som landbrugsjord indtil nu. Disse aktiviteter er hverken støjende eller giver lysgener, da der arbejdes i dagtimerne. Aktiviteterne foregår ikke i flagermusenes raste-, yngle- eller fourageringsområder. I driftsfasen vil der på sigt opstå flere skovbryn og overgange mellem lysåben- og skovnatur, hvor der tidligere har været landbrugsarealer. Der er dermed potentiale for en udvidelse af flere flagermusarters fourageringsområde. Naturstyrelsen vurderer derfor, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil medføre

⁶BEK nr. 521 af 25/03/2021 vedr. bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Artsfredningsbekendtgørelsen).

⁷Morten Elmeros et al. (2024). Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 185 s. – Videnskabelig rapport 603.

væsentlig påvirkning af flagermus eller af muligheden for opretholdelse af områdets økologiske funktionalitet som levested for de arter af flagermus, der forekommer i nærheden af Højballe Skov. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i denne vurdering.

9.3 Odder

Der er ingen registreringer af odder inden for projektområdet. Naturstyrelsen oplyser, at odderen, som er registreret i vandløbene i Hansted Skov ca. 340 meter vest for projektområdet, potentielt også vil kunne findes inden for projektområdet i den åbne grøft i skel mellem matr.nr. 6l Hansted By, Hansted og matr.nr. 6f Bleld By, Nebel.

Jævnfør bilag IV-håndbogen for odder og flagermus lever odderen i tilknytning til vandområder og findes i såvel stillestående som i ridende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand. Odders leve- og ynglesteder inkluderer små og store søer og vandløb, kanaler og kunstige søer, moser samt fjorde, nor og lignende ikke-eksponerede kyststrækninger. Områder med gode skjulemuligheder, tæt på store, stabile føderessourcer og lav forstyrrelsesgrad, er væsentlige parametre for placeringen af yngleområder, hvor hunnerne føder og opfostrer deres unger. Odderen føder sine unger i en sikker hule i et afsides, uforstyrret beliggende sø- eller moseområde, ofte en forladt rævegrav eller blot et hulrum under en trærod i åbrinken. Når ungerne er et par måneder gamle, begynder de at følge hunnen rundt i hendes territorium. Ungerne følger moderen i op til ét år. I den periode udgør hele hunnens territorium yngleområdet. Hunnen og de større afhængige unger raster i huler, under trærodder, under tæt vegetation og lignende spredt i hele hendes territorium. Odder er solitære og pladskrævende, hvorfor tætheden af oddere kan være begrænset. De er nataktive (fra skumring til solopgang) og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under buske eller under trærodder. Individuer kan sandsynligvis vandre væsentligt længere end 100 km. Typisk vil de fleste individer spredes over forholdsvis korte afstande, mens enkelte individer spreder sig over meget lange afstande.

Naturstyrelsen vurderer generelt, at projektområdet ikke er et oplagt yngle- og rasteområde for odder, da den åbne grøft, hvor odder potentielt kan findes, ikke er permanent vandførende og der i øvrigt ikke er vandløb indenfor projektområdet. Under anlægsfasen vil maskiners færdsel holde større afstand (på mindst 10 meter) til de § 3-beskyttede naturtyper, end det tidligere har været tilfældet under den landbrugsmæssige drift, som omfattede fladedækkende maskinel bearbejdning af jorden og sprøjtning. Indsatserne i anlægsperioden vil ikke påvirke eksisterende vandhuller væsentligt. Anlægsarbejdet i forbindelse med skovtilplantning og etablering af et skovbryn holdes i en afstand af ca. 10 meter til mosen, hvori den åbne grøft i skel mellem matr.nr. 6l Hansted By, Hansted og matr.nr. 6f Bleld By, Nebel ligger i en afstand af ca. 25 meter fra skovbrynet. Naturstyrelsen vurderer, at der i forbindelse med projektet ikke sker forsætligt drab af individer af odder. I driftsfasen bliver færdsel med store maskiner også reduceret i forhold til den nuværende landbrugsdrift og det tidligere landbrugsareal. En negativ påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for odder som følge af projektet kan således afvises.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der ikke vil være risiko for påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for odder og at projektet ikke risikerer at medføre forsætligt individdrab af odder, jf. artsfredningsbekendtgørelsen, eller beskadigelse af yngle- eller rasteområder for arten i hverken anlægs- eller driftsfasen.

9.4 Grøn mosaikgoldsmed

Grøn mosaikgoldsmed er registreret i et mindre skovområde 1,2 km nordøst for projektområdet. Grøn mosaikgoldsmed yngler jf. håndbogen for bilag IV-arter i næringsrige søer og grøfter med levedygtige bestande af planten krebseklo. Grøn Mosaikgoldsmed er tæt knyttet til dens værtsplante krebseklo, hvori hele nymfestadiet tilbringes. Derved er de største trusler mod arten næringsberigelse af plantens voksested.

Naturstyrelsen oplyser, at da voksne individer kan bevæge sig alt mellem 2 og 14 km fra yngleområdet, er der mulighed for, at arten vil slå sig ned inden for projektområdet, hvis der er gunstige leveforhold for den. Værtsplanten krebseklo er nødvendig for, at grøn mosaikguldsmed kan kolonisere nye yngle-vandhuller. Krebseklo er ikke observeret inden for projektområdet. Da arten eller dens værtsplante ikke er observeret inden for projektområdet, vil grøn mosaikguldsmed ikke blive påvirket i anlægsfasen. I driftsfasen, når det tidligere landbrugsareal bliver skovbevokset med lysåbne strøg, er det muligt, at søer og moser inden for projektområdet vil udvikle en karakter, som er gunstig for krebseklo og dermed for grøn mosaikguldsmed. Naturstyrelsen vurderer, at områdets økologiske funktionalitet for grøn mosaikguldsmed forbedres som følge af projektet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er på det foreliggende grundlag enig i denne vurdering.

9.5 Samlet vurdering af påvirkninger på bilag IV-arter

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har hverken kendskab til eller forventning om tilstedeværelse af yderligere bilag IV-arter, som vil kunne blive påvirket væsentligt af projektet. Projektet indebærer ikke ændring af søer, vandhuller eller beskyttede sten- og jorddiger, fældning af gamle træer og levende hegn eller nedrivning af gamle bygninger m.m., som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus, markfirben, padder eller øvrige bilag IV-arter. Ligeledes medfører projektet ikke andre væsentlige påvirkninger uden for projektområdet. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre væsentlige negative påvirkninger på bilag IV-arter, da projektet ikke medfører forsætligt drab af individer og heller ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for arterne i deres naturlige udbredelsesområder i og nær projektområdet, jf. § 10 i habitatbekendtgørelsen.

10 § 3 beskyttet natur (naturbeskyttelsesloven)

Naturbeskyttelseslovens § 3 har til formål at beskytte naturtyperne mod ændringer i deres naturtilstand og dermed undgå udryddelse. De nærmeste § 3-områder omfatter søer, moser og eng jf. Figur 5.

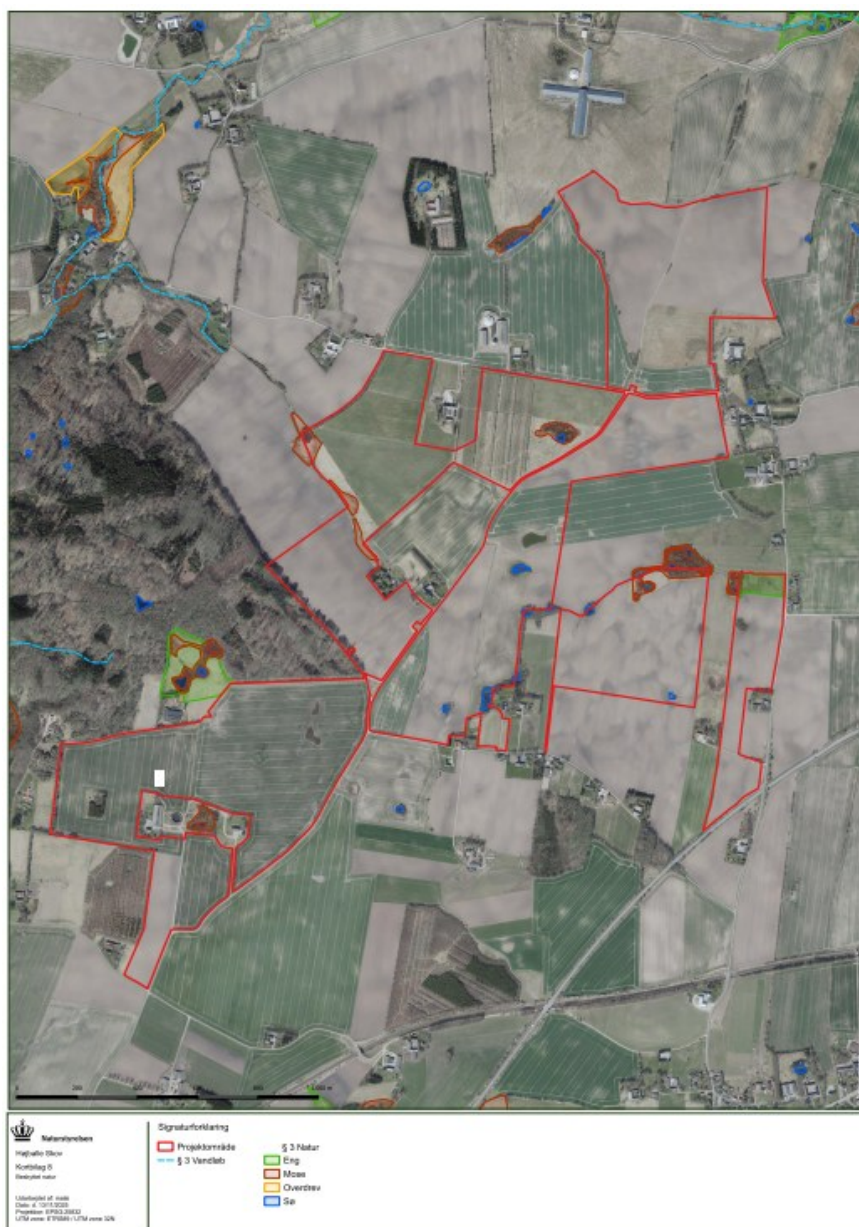
Inden for projektområdet er der registreret tre mindre § 3-beskyttede søer, hvoraf én er omgivet af et mindre moseareal. Langs afgrænsningen mod de tilstødende dyrkningsarealer forekommer desuden flere § 3-beskyttede naturtyper i form af moser, søer og et engareal. Der er ikke registreret § 3-beskyttede vandløb inden for projektområdet eller i dets skel.

De § 3-beskyttede naturtyper, der helt eller delvist overlapper projektområdet, fremgår nedenfor:

- Sø: 17 lokaliteter, samlet areal 0,65 ha (største sø 0,19 ha)
- Mose: 6 lokaliteter, samlet areal 2,04 ha (største mose 0,63 ha)
- Eng: 2 lokaliteter, samlet areal 1,01 ha (største eng 1,00 ha)

De registrerede naturområder er senest besigtiget og opdateret af Horsens Kommune i perioden 2018–2023. Mosearealerne er generelt vurderet til at have ringe til moderat naturtilstand, med enkelte partier præget af trykvandspåvirkning og rigkærvegetation. Områderne er dog små, isolerede og påvirket af dræning og næringsstofbelastning fra den tidligere landbrugsdrift. Engarealet er registreret som kulturreng med ringe naturtilstand, præget af afvanding og græsdomineret vegetation. Søerne og vandhullerne vurderes samlet at have ringe til god naturtilstand; enkelte er omgivet af mosevegetation, mens andre ligger frit i dyrkningsfladen. Eutrofiering er angivet som en væsentlig trussel mod flere af søerne.

Inden for en afstand af 500 meter fra projektområdets afgrænsning forekommer yderligere § 3-beskyttede naturtyper, herunder vandløb, søer, moser, eng og overdrev. Et større, sammenhængende område med eng, mose og sø grænser direkte op til projektområdet.

Figur 5. Placering af § 3-beskyttet natur inden for og nær projektområdet. Se mere detaljeret på Bilag 3.

10.1 Påvirkninger fra anlægsfasen

Som det fremgår af afsnit 3, er projektet planlagt således, at der ikke sker tilstandsændringer af eksisterende § 3-beskyttede naturtyper. Naturstyrelsen oplyser, at der i anlægsfasen ikke sker jordbearbejdning, tilplantning, fældning eller kørsel med maskiner i eller tæt på de registrerede § 3-områder, selvom enkelte ligger inden for projektområdets afgrænsning. Der holdes således en mindsteafstand på 10 meter til de § 3-beskyttede naturtyper. To lokaliteter ligger i en afstand af ca. 10 meter; de øvrige § 3-beskyttede naturtyper ligger i en afstand af mindst 20 meter fra anlægsarbejdet. Anlægsarbejdet begrænses til de arealer, der skal tilplantes (40 pct af det samlede projektareal), samt de punktvisse sløjfninger af dræn og til de planlagte forløb for skovveje, stier og hegn - der alle er placeret på de dele af projektområdet, der hidtil har været i landbrugsmæssig drift. Der vil således i forbindelse med anlægsarbejdet holdes større afstand til de § 3-beskyttede naturtyper, end det tidligere har været tilfældet under den landbrugsmæssige drift, som omfattede fladedækkende maskinel bearbejdning af jorden og sprøjtning

helt ind til de beskyttede naturområder. Naturstyrelsen vurderer, at projektet ikke indebærer aktiviteter i anlægsfasen, der vil påvirke § 3-beskyttede naturtyper væsentligt.

10.2 Påvirkninger fra driftsfasen

Naturstyrelsen vurderer, at projektet ikke indebærer aktiviteter i driftsfasen, der vil påvirke § 3-beskyttede naturtyper væsentligt. Projektet forventes derimod i driftsfasen at have en positiv indvirkning på de eksisterende § 3-områder. Ophør af gødskning, sprøjtning og dræning i det omkringliggende landbrugsland vil reducere næringsstofbelastningen og forbedre de hydrologiske forhold. Naturstyrelsen forventer, at dette gradvist vil medføre en forbedring af naturtilstanden i de § 3-beskyttede moser, søer og engarealer. Projektet bidrager desuden til at skabe nye naturtyper gennem etablering af naturlig hydrologi og lysåbne partier i skoven, hvorved eksisterende naturfragmenter forbindes og på længere sigt kan indgå i en sammenhængende økologisk struktur.

10.3 Samlet vurdering af påvirkninger på § 3 beskyttet natur

Naturstyrelsen vurderer, at projektet ikke indebærer aktiviteter i anlægs- eller driftsfasen, der vil påvirke § 3-beskyttede naturtyper væsentligt. I Naturstyrelsens vurdering er indgået projektets beliggenhed, omfang og karakter i forhold til potentielle påvirkninger af § 3-beskyttede områder.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at projektets anlægs- og driftsfase ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af naturområderne omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Styrelsen vurderer, at der ikke er risiko for permanente tilstandsændringer eller udledning af forurenende stoffer til nærliggende § 3-beskyttede naturtyper. Projektets medfører ikke emissioner eller risiko for udledning af vand til nærliggende § 3-beskyttede naturtyper, herunder vandløb. Projektet vurderes heller ikke at forhindre passage for fauna til nærliggende naturområder.

11 Støv, støj og vibrationer, lys, luft og lugt

Bygherre oplyser, at anlægsperioden vil have en varighed på ca. 1 år for det samlede projekt. Anlægsarbejdet vil foregå periodevis i dyrkningssæsonen 2026, fra marts til oktober 2026. Arbejdet vil foregå forskudt inden for det samlede projektområde på 190 ha, og på den enkelte matrikel vil maskinaktivitet være afgrænset til få dage ad gangen med pauser imellem. På matr. 4n, 10p og 150 forventes anlægsarbejde først i dyrkningssæsonen 2027. Anlægsarbejdet følger Horsens Kommunes forskrifter for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter⁸, herunder at alle støjende aktiviteter kun må foregå på hverdage fra mandag-fredag mellem kl. 7-18 og lørdage mellem kl. 8-14 (normal arbejdstid).

I anlægsfasen vil maskinelt arbejde i forbindelse med etablering af parkeringspladser, skovveje, grusstier, pløjning, plantning, hegning, fjernelse af dræn samt afskrabning og fordeling af jord medføre en mindre grad af gener i form af støv og støj fra maskiner. Anlægsarbejdet vurderes ikke at give anledning til vibrationer. Naturstyrelsen vurderer desuden, at omfanget af støv- og støjgener i anlægsfasen vil være mindre end eller på niveau med de gener, der hidtil har været forbundet med landbrugsdriften på arealet (jf. afsnit 3), da anlægsarbejdet vil være koncentreret på de 40% af projektområdet, der tilplantes, samt punktvist brydning af dræn og langs de planlagte forløb for veje, stier og hegn. Herved holdes der generelt større afstand til nabobebyggelse end ved den hidtidige, fladedækkende landbrugsmæssige drift.

Der forventes ingen lysgener, da arbejdet alene udføres i dagslys og uden brug af arbejdsbelysning. Tilsvarende vurderes der ikke at opstå lugt- eller røggener, idet der ikke forekommer væsentlige emissioner fra entreprenørmaskiner. I både anlægs- og driftsfasen vil projektet desuden bidrage til at reducere eventuelle tidligere lugtgener, idet udspredning af husdyrgødning ophører.

⁸ <https://horsens.dk/media/w4gcrcsjv/bygge-oganlaegsregulativa52023.pdf>

Når projektet er etableret, og skovrejsningen overgår til driftsfase, vil støv, støj, vibrationer, lys og lugt mindskes yderligere som følge af ophør af landbrugsmæssig drift. På længere sigt – særligt efter overgang til urørt skov vil der ikke forekomme gener. Sammenfattende er det Naturstyrelsens vurdering, at skovrejsningen samlet set ikke medfører væsentlige gener for omkringboende, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet samlet set ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, vibrationer, lys, luft eller lugt i hverken anlægs- eller driftsfasen. Eventuelle gener forbundet med projektet vil være knyttet til anlægsfasen men er af kortvarig karakter og ikke væsentlige for nærområdet og de omkringboende.

12 Ressourcer, affald og spildevand

I anlægsfasen vil der være behov for råstoffer til etablering af parkeringspladser, skovveje og grusstier. Det samlede forbrug forventes at udgøre ca. 300 m³ bundsikringsgrus, 3.600 m³ stabilgrus og 1.500 m³ vejgrus, som vil blive leveret fra en lokal grusgrav. Projektet genererer ikke overskudsjord eller udledning af spildevand. Affald fra anlægsarbejdet vil primært bestå af emballageaffald (sække, engangspaller) samt opgravede drænrør og brønde. Affald håndteres og bortskaffes i henhold til gældende lovgivning og afleveres på nærmeste godkendte modtageanlæg. Sammenfattende er det Naturstyrelsens vurdering, at råstofforbruget i anlægsfasen og den begrænsede mængde affald ikke vil give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger. I driftsfasen medfører projektet hverken forbrug af råstoffer, affaldsgenerering eller udledning af spildevand.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund af Naturstyrelsens oplysninger, at anvendelse af råstoffer i projektet er begrænset til det nødvendige og at bortskaffelse af affald kan ske efter gældende regler på området uden væsentlige negative påvirkninger på miljøet. Derudover genereres der ingen spildevand, hvorfor styrelsen vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger på miljøet.

13 Jordforurening

Der er ikke registreret kortlagte jordforureninger inden for projektområdet og området er ikke omfattet af kommunens områdeklassificering. Det nærmeste registrerede forurenede område er et V1 område 2,7 km nordvest for projektområdet.

Da der ikke er registreret jordforureninger inden for projektområdet samt at området ikke er omfattet af kommunens områdeklassificering, vurderer Naturstyrelsen, at projektet ikke medfører mobilisering af forurenede jord, hverken i anlægs- eller driftsfasen. I driftsfasen vil vedligeholdelsesarbejderne være mindre end de aktiviteter, der er forbundet med den eksisterende drift. Projektet medfører desuden ikke ny jordforurening i anlægs- eller driftsfasen. Naturstyrelsen vurderer på den baggrund, at projektet ikke vil medføre mobilisering af jordforurening, der kan medføre væsentlig påvirkning i anlægsfasen eller i driftsfasen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil medføre forøget jordforurening eller mobilisering af nuværende jordforurening på en sådan måde, at det potentielt kan påvirke nærliggende jorde. I vurderingen har styrelsen lagt vægt på, at eventuelt forurenede jord håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med jordflytningsbekendtgørelsen, og at flytning af jord fra områdeklassificerede områder samt V1- og V2-kortlagte matrikler anmeldes til Horsens Kommune. I driftsfasen har skovrejsningsprojektet ingen emissioner eller aktiviteter, der kan mobilisere jordforureninger.

14 Drikkevandsinteresser

Projektområdet er kategoriseret som område med særlige drikkevandsinteresser og nitrattfølsomt indvindingsområde (NFI) og rummer indvindingsoplandet til Højballegårdværket. Derudover er der i projektområdet boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring vandværkets borer, og de fleste af disse BNBO'er ligger helt eller delvist i skovrejsningens projektområde.

Naturstyrelsen oplyser, at Højballegård Vandværk står for en væsentlig del af indvindingen til drikkevand i Horsens Kommune. Horsens Kommune har vurderet, at brugen af pesticider indenfor BNBO'erne omkring Højballegårdværkets borer udgør en risiko for forurening af vandværkets borer. Kommunen har samtidig vurderet, at det vil være langt dyrere at etablere en ny kildeplads, hvis der sker forurening af indvindingen ved Højballegårdværket, end det vil være at gennemføre indsatser mod pesticidbrug.

Projektområdet består i dag for størstedelens vedkommende af konventionelt dyrkede landbrugsmarker. Skovrejsningen vil betyde, at landbrugsdriften ophører og dermed også, at tilførsel af sprøjtemidler og gødning ophører. Da netop pesticider og nitrat er årsag til den manglende målopfyldelse for de terrænnære grundvandsforekomster, vurderer Naturstyrelsen, at skovrejsningsprojektet vil være positivt for grundvandsbeskyttelsen og dermed også for drikkevandsinteresserne i området. Projektets gennemførelse vil hverken i anlægs- eller driftsfasen påvirke tilstanden af grundvandsforekomster med drikkevandsinteresser væsentligt.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på drikkevandsinteresserne i området, da projektet ikke medfører emissioner, jordforurening eller udledninger til drikkevandet.

14.1 Påvirkning af drikkevandsindvindingen

Projektet medfører ingen påvirkning af grundvandsforekomsternes tilstand jf. afsnit 6.2. Naturstyrelsen oplyser, at der ikke vil blive anvendt gødning, sprøjtemidler eller andre skadelige stoffer på arealerne. Naturstyrelsen oplyser, at området hidtil har været underlagt landbrugsdrift. Naturstyrelsen vurderer, at anlægsarbejdet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af drikkevandsindvindingen i området, da skoven fungerer som et beskyttende lag over grundvandet og er en varig beskyttelse af fremtidens drikkevand. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bemærker, at overskridelse af drikkevandskvalitetskravet er gældende for alle stoffer, som kan frigives i forbindelse med projektet, og er dermed ikke begrænset til, hvad der tidligere har medført påvirkning af drikkevandsindvindingen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er enig i Naturstyrelsens vurdering om, at projektet ikke vil påvirke nuværende drikkevandsindvinding.

14.2 Samlet vurdering af påvirkninger på drikkevandsinteresser

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil medføre negativ påvirkning af drikkevandsinteresser, herunder heller ikke fra jordforurening. Det skyldes projektets karakter uden emissioner, jordforurening eller udledninger til drikkevandet og da opgravet jord benyttes til øvrigt anlægsarbejde inden for projektområdet uden mobilisering af jordforurening mv. I driftsfasen har projektet ingen emissioner eller aktiviteter, der kan mobilisere jordforureninger eller miljøfarlige forurenende stoffer, hvorfor det er styrelsens vurdering, at projektet i driftsfasen ikke vil udgøre en risiko for at forringe forureningstilstanden i områderne for drikkevandsinteresse.

15 Kystnærhedszonen

Projektområdet ligger i en afstand af ca. 1,6 km fra kystnærhedszonen. Formålet med kystnærhedszonen er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi i området. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke er i strid med kystnærhedszonens bestemmelser, grundet projektets afstand hertil og karakter uden påvirkninger heraf.

16 Oversvømmelsesrisici og lavbundsområder

Projektområdet er delvist placeret på arealer, hvor Horsens Kommune har vurderet, at der er risiko for oversvømmelse i forbindelse med nedbørshændelser. Jf. kommuneplanen er områderne med oversvømmelsesrisici spredt placeret inden for projektområdet om end i mindre omfang. Den planlagte skovrejsning er ikke overlappende med disse oversvømmelsesrisici. Projektområdet er ikke placeret inden for områder udpeget som lavbundsarealer.

Jf. retningslinje 8.1.5 i Horsens Kommuneplan 2021-2033 skal bygherre ved ændret arealanvendelse, bygge- og anlægsarbejder, herunder terrænregulering, i oversvømmelsestruede områder redegøre for, hvordan oversvømmelsesrisikoen håndteres lokalt og at oversvømmelsesrisikoen ikke forøges eller medfører oversvømmelse andre steder.

Naturstyrelsen oplyser, at påvirkningen fra sløjfning af interne markdræn begrænser sig til nærområdet og særligt de lavninger, som drænene i dag afvander og ændrer ikke på afvandingen af tilstødende marker. Nærværende projekt vurderes dermed ikke at være modstridende med kommuneplanens retningslinjer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at de planlagte hydrologitiltag vil have en ændret effekt på projektområdets kapacitet til vandoptag. Projektets etablering af våde områder vil betyde, at nedbør og overfladevand forsinkes, inden det enten nedsives til grundvand eller løber til omkringliggende dræn og naboarealer. Det er således styrelsens vurdering, at projektet ikke vil have væsentlig indflydelse på lavbundsområder samt områder med oversvømmelsesrisici, da genskabelse af naturlig hydrologi ikke ændrer på oversvømmelsesrisikoen for de benyttede arealer og ikke i sig selv er følsomme overfor midlertidige oversvømmelser.

17 Nærmeste fredning

Projektområdet er ikke omfattet af landskabsfredning eller udpeget som UNESCO Verdensarvsområde eller på tentativlisten til UNESCO Verdensarvsområde. Projektområdet ligger ca. 800 meter fra kirkefredning ved Tolstrup Kirke og projektet vil grundet afstanden hertil og dets karakter ikke påvirke fredningen.

18 Reservater og naturparker

Projektet ligger ca. 4 km nord for naturreservatet Nørrestrand. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke svækker bestanden af vildtlevende fugle eller pattedyr, hvorfor projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater, naturparker eller lignende områder til beskyttelse af natur og biodiversitet. Styrelsen har ikke kendskab til faktiske planer herom inden for projektområdet.

19 Bygge- og beskyttelseslinjer samt råstofgraveområder

Projektområdet er ikke omfattet af strand-, sø- og åbeskyttelseslinjen, kirkebyggelinjer eller råstofgraveområder. Projektområdet er derimod delvist omfattet af hhv. skovbygge- og fortidsmindebeskyttelseslinje og indeholder sten- og jorddiger samt ikke-fredede fortidsminder, der vil blive beskrevet nedenstående.

19.1 Sten- og jorddiger

I projektområdets nordvestlige skel på matr.nr. 11b, Bleld By, Nebel, forløber et ca. 600 meter langt sten- og jorddige, som er beskyttet efter museumslovens § 29a (Bilag 3). Ifølge museumslovens § 29a må der ikke foretages ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger. Det betyder, at der ikke må plantes på diget eller graves så tæt på, at det risikerer at skride ud. Loven hindrer dog ikke, at der rejses skov på tilstødende arealer. Naturstyrelsen oplyser, at projektets gennemførelse ikke indebærer tilstandsændringer af diget og kræver derfor ikke dispensation fra museumsloven. Selve diget berøres ikke under anlægsarbejdet. Ved tilplantning holdes en afstand på mindst 5 meter, så diget fortsat fremstår synligt og bevarer sin kulturhistoriske, landskabelige og biologiske værdi. Den eksisterende beplantning på diget bevares og forventes at bidrage med naturlig frøspredning af egnskarakteristiske arter til de omkringliggende tilgroningsarealer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at projektet ikke tilsidesætter beskyttelsen af sten- og jorddiger, da de beskyttede diger inden for projektområdet hverken gennembrydes eller på anden vis ændres.

19.2 Fortidsminder

Inden for projektområdet er der ingen registrerede beskyttede fortidsminder. Der er registreret otte ikke-fredede fortidsminder, primært overpløjede gravhøje. I overensstemmelse med Naturstyrelsens retningslinjer for skovrejsning vil der i anlægsfasen blive taget hensyn til både kendte og eventuelt uopdagede fortidsminder. Der foretages ikke dybdepløjning i forbindelse med tilplantning, og anlæg af parkeringspladser udføres ikke dybere end det eksisterende pløjelag, hvilket betyder, at eventuelle underliggende fortidsminder fortsat vil ligge uberørt. Skovveje og stier etableres på eksisterende terræn.

Museum Horsens er hørt i forbindelse med planlægningen af skovrejsningen og de konkrete anlægsaktiviteter, og museet har vurderet, at det er tilstrækkeligt med arkæologisk overvågning af anlægsarbejdet fremfor arkæologisk forundersøgelse. Skulle der under anlægsarbejdet påtræffes fortidsminder, standses arbejdet, og museet kontaktes.

Projektets gennemførelse medfører således ingen tilstandsændringer af fortidsminder og forudsætter derfor ikke dispensation efter museumslovens § 29e, hvorfor det vurderes, at skovrejsningen ikke vil påvirke fortidsminder væsentligt hverken i anlægs- eller driftsfasen.

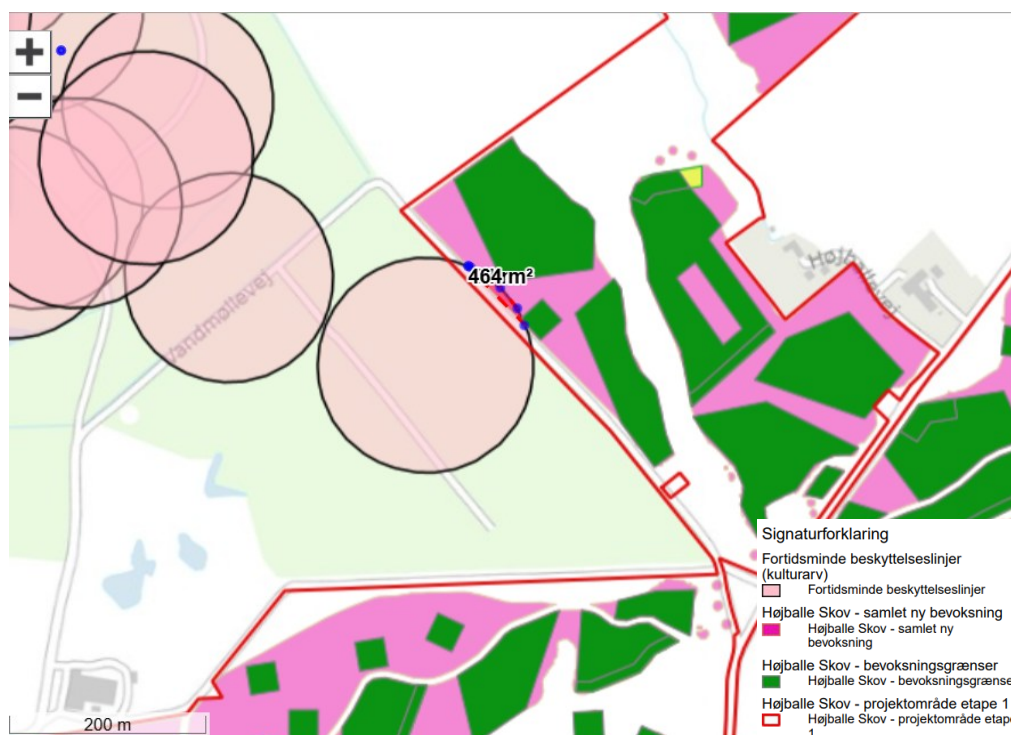
19.3 Fortidsmindebeskyttelseslinjen

I Hansted Skov findes en række fredede gravhøje, som udløser en fortidsmindebeskyttelseslinje på 100 meter fra fortidsmindets ydre grænse. Beskyttelseslinjen fra én af disse – en rundhøj fra oldtiden – overlapper projektområdet med op til 16 meter på matr. 6l Hansted By, Hansted (Se Bilag 3). Efter naturbeskyttelseslovens § 18 må der ikke foretages tilstandsændringer, herunder tilplantning, inden for 100 meter fra et beskyttet fortidsminde.

Naturstyrelsen oplyser, at de fredede gravhøje i Hansted Skov ikke påvirkes direkte af projektet. Da højene allerede ligger i skov, vurderes indsigt til og udsyn fra fortidsminderne at være uændrede.

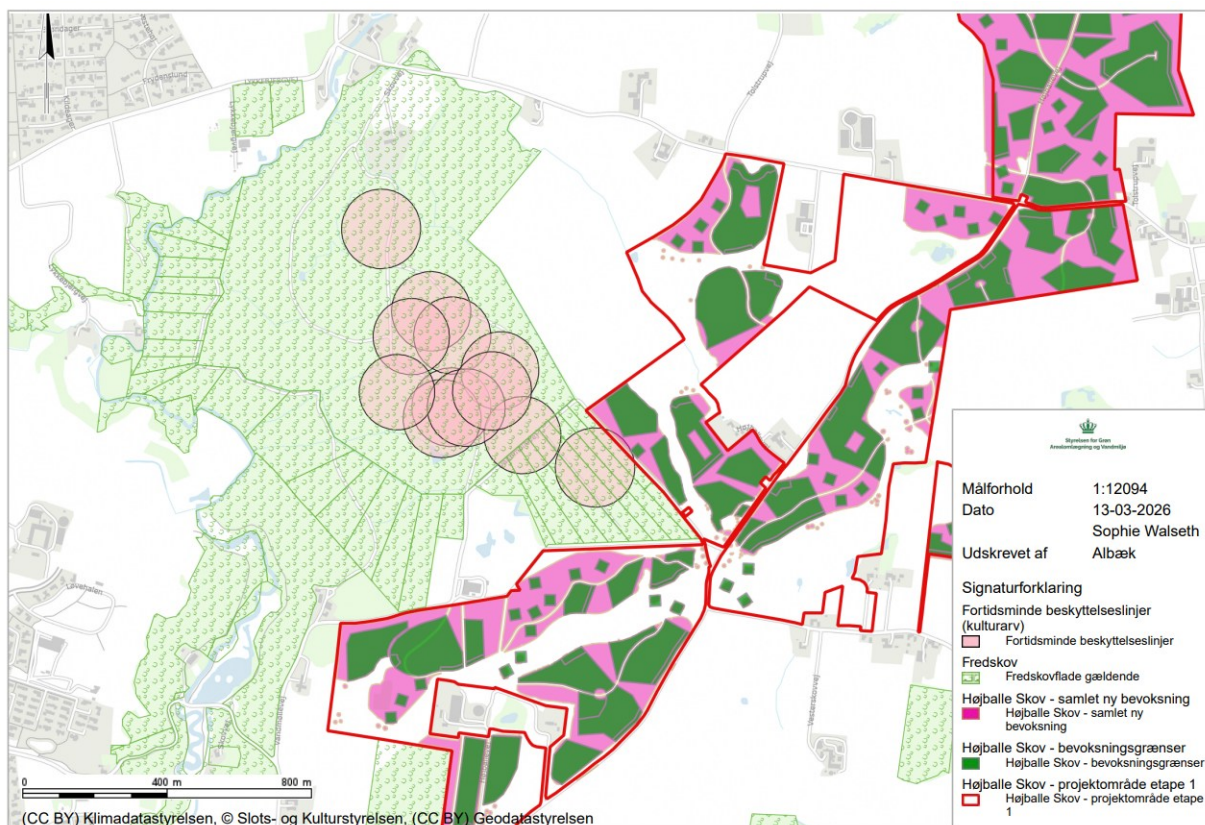
På eksisterende opdyrkede landbrugsarealer er naturlig tilgroning en tilstandsændring jf. jordressourcebekendtgørelsen § 7, stk. 1 om ”selvsåning”. Bevidst henlægning af et areal til naturtilgroning ved selvsåning kræver derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1. Da fortidsmindebeskyttelseslinjen overlapper med op til 16 meter af projektområdet (se Figur 6 samt tilplantningsplanen på Bilag 3), på et areal der er planlagt til ”naturlig tilgroning”, vil projektets gennemførelse således medføre tilstandsændringer inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvilket kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1 ved Horsens Kommune.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der er overlap mellem projektområdet og fortidsmindebeskyttelseslinjen på et areal, der udgør ca. 465 m² jf. Figur 6. Af GIS data fremsendt af Naturstyrelsen såvel som tilplantningsplanen (se Bilag 3) fremgår det, at dette areal er udlagt til naturlig tilgroning.

Figur 6. Overlap mellem projektområdet og fortidsmindebeskyttelseslinjen på et ca. 465 m² stort areal © Klimadatastyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen afskæres fra det overlappende areal mod sydvest af Vandmøllevej, hvorved størstedelen af beskyttelseslinjen er placeret sydvest for vejen, der således udgør en naturlig og visuel afgrænsning af fortidsmindebeskyttelseslinjen i landskabet. Fortidsmindet, hvis beskyttelseslinje omfattes af projektet, ligger desuden inden for eksisterende fredskov jf. Figur 7.

Figur 7. Fortidsmindernes placering inden for eksisterende fredskov i forhold til projektområdet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er derfor enig i Naturstyrelsens vurdering af, at indsigt til og udsyn fra det pågældende fortidsminde er uændret og ikke påvirkes af nærværende projekt. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen.

19.4 Skovbyggelinjen

Projektområdet er delvist omfattet af skovbyggelinjen på 300 meter omkring Hansted Skov jf. Figur 8. Hovedformålet med skovbyggelinjen er at sikre skovens værdi som landskabselementer og at opretholde skovbrynene som levesteder for plante- og dyrelivet. Bestemmelsen vedrører alene bebyggelse, og den planlagte skovrejsning forudsætter derfor ikke dispensation.

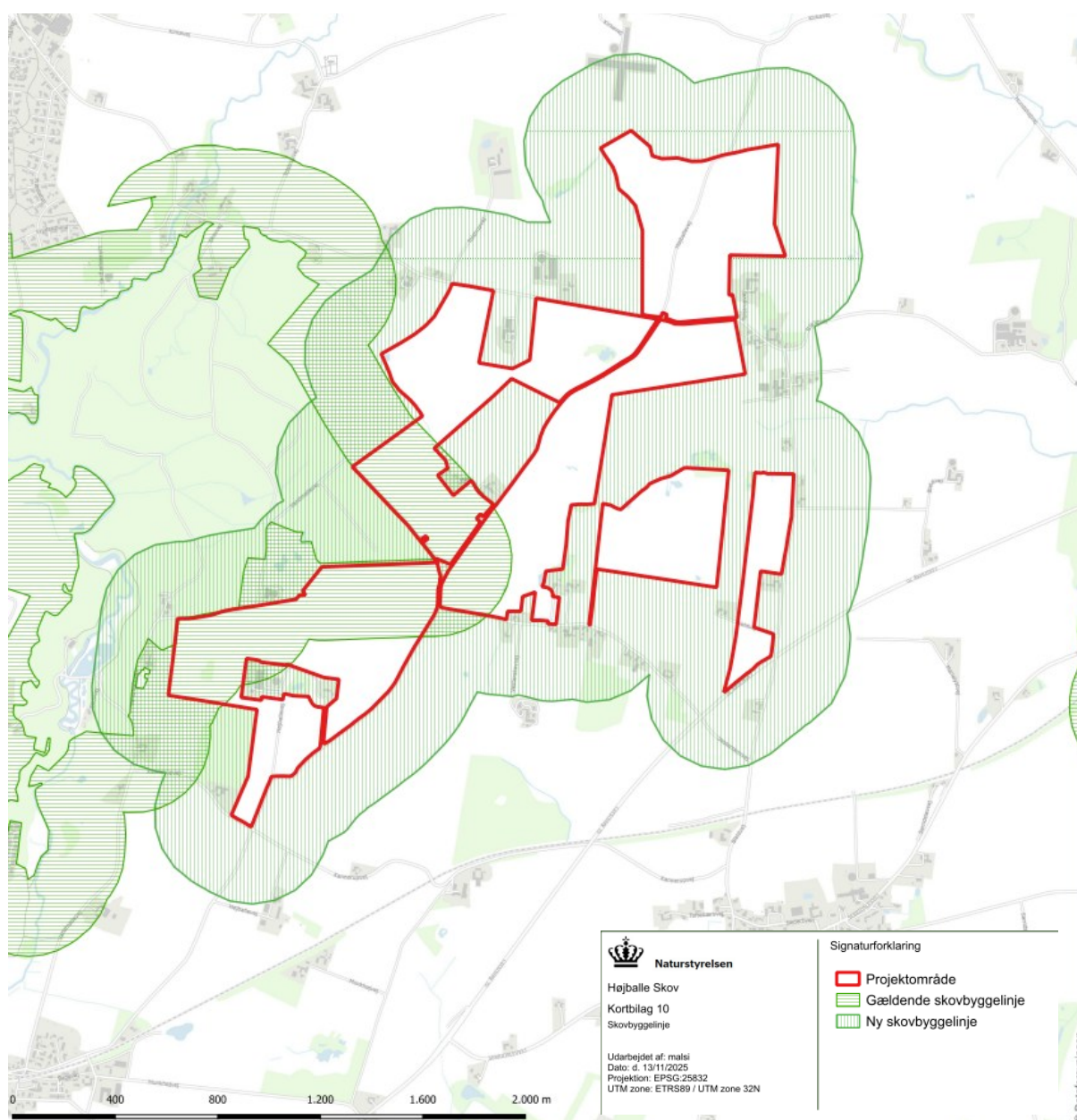
Skovbyggelinjen gælder også for nyplantede skove. Projektets gennemførelse vil derfor medføre, at der efter anlægsarbejdets afslutning opstår en ny 300 meters byggelinje omkring det tilplantede areal (jf. Figur 8). Alle ejendomme med skel op til projektområdet har modtaget invitation via e-Boks til borgermøde og offentligt møde om projektet, jf. afsnit 1.3 i projektbeskrivelsen (Bilag 2).

Den udvidede skovbyggelinje vurderes maksimalt at berøre 30 ejendomme med beboelse og/eller erhvervsbygninger, herunder større husdyrbrug, mindre erhvervsjendomme, lystejeendomme og private boliger. Udpegningen ændrer ikke de eksisterende anvendelsesmuligheder, men betyder, at ny bebyggelse inden for zonen som udgangspunkt skal vurderes efter naturbeskyttelseslovens § 17.

Naturbeskyttelseslovens § 17 indeholder dog flere undtagelser. Efter § 17, stk. 2, nr. 5, gælder forbuddet ikke, hvis der meddeles landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1. Det betyder, at byggeri i landzone,

som kræver landzonetilladelse, ikke samtidig kræver dispensation fra skovbyggelinjen. Bestemmelsen er således harmoniseret med planlovens regler.

Desuden gælder den såkaldte "husrækkeregulering" i § 17, stk. 3, som indebærer, at hvor der allerede findes sammenhængende, lovlig bebyggelse mellem skoven og det berørte område, gælder skovbyggelinjens forbud ikke for strækninger bag denne bebyggelse. På den baggrund vurderes det, at den nye skovbyggelinje reelt kun vil omfatte omkring 24 ejendomme, og at den ikke vil medføre væsentlige ændringer i disses nuværende anvendelse eller bygge- og anvendelsesmuligheder. Skovrejsningen vurderes derfor ikke at medføre væsentlige konsekvenser for ejendomme inden for skovbyggelinjen.

Figur 8. Kort over hhv. eksisterende skovbyggelinje om Hansted Skov samt den nye skovbyggelinje omkring skovrejsningen.

19.5 Samlet vurdering af påvirkninger på bygge- og beskyttelseslinjer

Da fortidsmindebeskyttelseslinjen overlapper med et areal på ca. 465 m² inden for projektområdet, der er udlagt til ”naturlig tilgroning”, vil projektets gennemførelse kræve dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1 ved Horsens Kommune. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at indsigt til og udsyn fra det pågældende fortidsminde er uændret og ikke påvirkes af nærværende projekt samt at fortidsmindebeskyttelseslinjen afskæres af eksisterende vej, hvorfor projektet ikke vurderes at medføre væsentlige påvirkninger i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen. Projektet indeholder derudover ikke aktiviteter i hverken anlægs- eller driftsfasen, der påvirker bygge- og beskyttelseslinjer, eller medfører tilstandsændringer af beskyttede diger og fortidsminder, der kræver dispensation. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer således, at projektet ikke medfører væsentlige påvirkninger på bygge- og beskyttelseslinjer.

Museum Horsens er hørt i forbindelse med planlægningen af skovrejsningen og de konkrete anlægsaktiviteter, og har vurderet, at der ikke er behov for arkæologisk forundersøgelse. Skulle der under anlægsarbejdet påtræffes fortidsminder, standses arbejdet, og museet kontaktes.

Skovrejsningen vurderes ikke at medføre væsentlige konsekvenser for ejendomme, der kommer til at ligge indenfor den nye skovbyggelinje, som skovrejsningsprojektet afkaster, da reglerne er harmoniseret med landzoneloven, så byggeri i landzone, som kræver landzonetilladelse, ikke samtidig kræver dispensation fra skovbyggelinjen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at den nye skovbyggelinje, som projektet afkaster, potentielt vil give begrænsninger for de lodsejere, der bliver omfattet heraf. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer dog ikke, at det vil være en væsentlig påvirkning i miljøvurderingssammenhæng.

Sammenfattende er det Naturstyrelsens vurdering, at miljøpåvirkningerne i anlægs- og driftsfasen ikke er væsentlige i forhold til beskyttelsesinteresserne i og omkring projektområdet. I Naturstyrelsens vurdering er indgået projektets beliggenhed, omfang og karakter i forhold til potentielle påvirkninger af bygge- og beskyttelseslinjer, beskyttede diger og fortidsminder.

På baggrund af ovenstående vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at projektet ikke vil have væsentlige påvirkninger på bygge- og beskyttelseslinjer, beskyttede diger og fortidsminder samt råstofgraveområder.

20 Arealanvendelse og landskabspåvirkning

Projektområdet ligger i landzone og er en del af landskabskarakterområdet Gedved Bakkelandskab – et markant øst-vest-orienteret bakkedrag med vide udsigter mod Ejer Bavnehøj, Horsens og Purhøj, der udgør karakteristiske pejlemærker i landskabet. Landskabet fremstår som et klassisk østjysk bakkelandskab med intensivt dyrkede marker, bløde terrænformer og spredt bebyggelse. Visuelt domineres området af åbne markflader, veje, højspændingsledninger og landbrugsbygninger, mens Hansted Skov og den mindre Vesterskov, levende hegn og kratskov omkring moser og lavninger bidrager til at strukturere udsigterne. Horsens Kommunes vejledende landskabsplan (2018) beskriver området som karakteristisk, men uden særlige oplevelsesværdier, og i kommuneplanen er området ikke udpeget som havende en bevaringsværdig landskabskarakter.

Horsens Kommunes vejledende landskabsplan anbefaler, at skovrejsning gennemføres med respekt for landskabets storbakkede terrænformer og under hensyntagen til bevarelse af de vide udsigter på tværs af landskabet. Projektområdet støder op til Hansted Skov mod vest og vil fungere som en naturlig udvi-

delse af dette naturområde. Set fra det omgivende landskab vil skovrejsningen danne en visuel sammenhæng med Hansted Skov, hvorved bakkedragets øst-vest-gående retning fremhæves som en markant landskabsstruktur mellem Horsens Fjord og Ejler Højderyggen.

I skovrejsningsprojektet er der indarbejdet lysåbne strøg ved dalstrøget nord for Hansted Skov, ved Vester-skov, langs højspændingstracéet og langs den vestlige side af Højballevejs stejle forløb op ad bakken umiddelbart nord for Kannerupvej. De åbne strøg opretholder oplevelsen af landskabets store skala med dybe kig ind i det nye skovlandskab fra det omgivende landskab og tilsvarende vide udsigter fra projektområdet til det omgivende landskab og særligt de karakteristiske landskabelige pejlemærker – Ejler Bavneshøj mod nord, Horsens mod syd og Purhøj syd for Horsens Fjord. I de åbne strøg etableres ekstensiv græsning, som bidrager til en gradvis overgang mellem skovbevoksede og åbne arealer. Herved fastholdes dele af det eksisterende landskabs visuelle karakter, samtidig med at skovrejsningen understøtter de terrænmæssige strukturer.

Projektet er med til at genskabe mere naturlige hydrologiske forhold i området ved at bringe overfladevandet tilbage i landskabet som et naturligt element i skovrejsningsprojektet. Udviklingen af fugtige lavninger vil virke som en naturlig videreførelse af landskabstrækket, med de mange små vandhuller og moser imellem markfladerne i dag. Naturstyrelsen vurderer, at etablering af et skovrejsningsområde med naturlig hydrologi vil falde naturligt ind i det omkringliggende landskab.

Projektområdet er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, men dette er ikke hindrende for skovrejsning. Området er endvidere udpeget som geologisk interesseområde, men efter vedtagelsen af Kommuneplantillæg 2021-19 – Tematillæg for VE-anlæg og Skovrejsning (30.09.2025) vurderer Horsens Kommune denne udpegning som neutral i forhold til skovrejsning. Efter kommuneplantillæggets vedtagelse er området generelt udpeget som skovrejsning ønsket, med undtagelse af de i § 3-beskyttede naturarealer, der ligger som fragmenter i markerne, hvor skovrejsning er uønsket jf. Bilag 3.

På denne baggrund vurderer Naturstyrelsen den landskabelige påvirkning til at være moderat og forenelig med områdets karakter og planlagte anvendelse til skovrejsning.

Kulturhistoriske interesser

Ørskovgård Proprietærgård, beliggende umiddelbart nord for projektområdet, er i kommuneplanen udpeget som et værdifuldt kulturmiljø. Denne udpegning medfører ikke restriktioner, der hindrer skovrejsning i projektområdet. Hansted Skov, som ligger vest for projektområdet, er ligeledes udlagt som område med værdifuldt kulturmiljø (Bilag 3). En mindre del af denne udpegning overlapper projektområdet på matr. 160. Der er tale om en smal strimmel langs projektområdets grænse mod Hansted Skovs sydlige bryn. Naturstyrelsen vurderer, at udpegningen har til formål at sikre de kulturhistoriske bevaringsværdier i Hansted Skov, og at det mindre overlap med dyrket mark i projektområdet beror på en digitaliseringsunøjagtighed, da udpegningen i øvrigt følger Hansted Skovs naturlige afgrænsning mod de omgivende marker. Den foreslåede skovrejsning indebærer ingen ændringer i selve Hansted Skov og vurderes derfor ikke at påvirke kulturmiljøet negativt.

20.1 Samlet vurdering af påvirkninger på arealanvendelsen og landskab

Naturstyrelsen vurderer, at de beskrevne anlægsaktiviteter realiserer kommuneplanens ønske om skovrejsning i projektområdet, og ingen af aktiviteterne i anlægsfasen, er i strid med kommuneplanens retningslinjer eller vil i øvrigt påvirke landskabelige forhold og kulturmiljøer negativt. Projektet indeholder desuden ikke aktiviteter i driftsfasen, der er i strid med kommuneplanens retningslinjer. Efterhånden som den nye skov etableres, vil landskabsbilledet omdannes til et mere lukket skovlandskab. Det er Naturstyrelsens vurdering, at oplevelsen af de bærende landskabspræg opretholdes som følge af skovrejsningen, da vekselvirkningen mellem bevoksede områder og større lysåbne strøg vil bevare oplevelsen af landskabets storbakkede karakter og store skala. Sammenfattende er det Naturstyrelsens vurdering, at

miljøpåvirkningerne i anlægs- og driftsfasen er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer og øvrige landskabelige interesser i forhold til områdets planlægning.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer på det foreliggende grundlag, at arealanvendelsen ikke vil have væsentlige påvirkninger for de landskabelige eller kulturhistoriske interesser i området eller for omkringboende. Naturstyrelsen har ikke oplyst, og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har ikke kendskab til øvrige historiske, kulturelle, arkæologiske eller geologiske landskabs-træk inden for projektområdet, som kan blive væsentligt påvirket af projektet.

21 Forventelige kumulative påvirkninger

Kumulative effekter er en helhedsvurdering med hensyntagen til områdets sårbarhed i forhold til miljøpåvirkninger fra indeværende projekt sammenholdt med områdets andre planer og projekter. Bygherre oplyser, at skovrejsningen ved Højballe Skov gennemføres etapevis over en længere årrække i takt med, at Naturstyrelsen erhverver jord. På sigt forventes Højballe Skov at kunne udvides til et samlet areal på ca. 396 ha, som beskrevet i afsnit 2. Den forventede udvidelse vurderes i kumulation med det anmeldte projekt at bidrage positivt til opfyldelsen af nationale og lokale målsætninger om CO₂-binding, reduktion af kvælstofudvaskning til Horsens Fjord samt skabelse af sammenhængende naturområder. De samlede effekter vurderes derfor at være gavnlige for miljøet.

En udvidelse af skovarealet vil samlet set medføre en gradvis landskabelig forandring fra åbent landbrugsland til et mere skovpræget landskab. Denne udvikling vurderes dog at være i overensstemmelse med kommunens planlægning og med landskabets karakter samt understøtte de nationale målsætninger om etablering af 250.000 hektar ny skov inden 2045. Naturstyrelsen har ikke kendskab til andre igangværende, godkendte eller planlagte projekter i området, som forventes at kunne medføre kumulative miljøpåvirkninger i samspil med den aktuelle skovrejsning.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og vandmiljø vurderer, at der med projektet ikke er risiko for kumulative effekter, der kan give væsentlige miljømæssige gener. Det skyldes, at eventuelle gener i forbindelse med anlægsarbejdet vurderes at være lokale og af midlertidig karakter, hvorfor projektet ikke medfører øget kumulative påvirkninger af miljøet sammen med andre lignende anlæg eller aktiviteter i området.

22 Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser (Espoo)

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, idet projektet ikke forårsager emissioner til miljøet eller påvirkninger af Vadehavet. Der skal dermed ikke ske sagsbehandling efter Espoo-reglerne.

23 Samlet vurdering af projektet

Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige negative påvirkninger af bilag IV-arter, udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område eller andre fredede arter. Realisering af projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer for målsatte vandområder, jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen, eller i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer emissioner eller udledninger af miljøfremmede stoffer til luften eller til våde recipienter. Det er derfor Styrelsen for Grøn Arealomlægnings vurdering, at det anmeldte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da det ud fra det oplyste grundlag ikke vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

24 Høring af myndigheder og berørte parter

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har foretaget en høring af Horsens Kommune, Museum Horsens, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet samt lodsejere, der berøres af den nye skovbyggelinje. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har modtaget høringssvar fra Horsens Kommune. Resumé af høringssvar og bygherres supplerende bemærkninger hertil er indarbejdet i afgørelsen i relevante afsnit eller fremgår herunder.

Resumé af høringssvar

I sine generelle bemærkninger skriver Horsens Kommune, at skovrejsningsprojektet har en positiv indvirkning på CO₂-udledningen, idet skoven optager CO₂. Projektet flugter med et delmål i klimaplanen om, at arealet af skov i kommunen skal øges frem mod 2030. Det bidrager yderligere til målsætningen om, at Horsens Kommune som geografi skal være CO₂-neutral i 2030.

Horsens Kommune bemærker desuden, at overkørselstilladelser til projektet er under behandling.

Til Naturstyrelsens oplysninger om affaldshåndtering bemærkes, at håndtering og bortskaffelse af affald fra aktiviteterne skal følge Horsens Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for erhvervsaffald. Kommunen bemærker, at det skal præciseres, hvilken konkret funktion den afskrabede topjord (svarende til 1.890 m³ jord) til etablering af fem temporære vådområder har i projektet, og at mængderne ikke overstiger det nødvendige omfang. Uden en sådan redegørelse kan jorden ikke lægges til grund som projektjord og jorden vil blive betragtet som affald, hvilket kan være tilladelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 18 bestemmer, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af arealet inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. På eksisterende opdyrkede landbrugsarealer er naturlig tilgroning en tilstandsændring jf. jordressourcebekendtgørelsen § 7, stk. 1 om "selvsåning". Bevidst henlægning af et areal til naturtilgroning ved selvsåning kræver derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1. De på kortbilaget viste "øer" må jf. projektbeskrivelsen side 12 forstås som "skovøer", hvorom der står, at i hver skovø plantes 100 træ- og buskarter. Det vil sige, at der her foretages en egentlig tilplantning. En sådan tilplantning, der går ind over fortidsmindebeskyttelseslinjen, forudsættes af, at der er givet en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1. Det er derfor forkert det, som Naturstyrelsen oplyser, og det er derfor ikke korrekt i screeningsafgørelsen at skrive, at "På den baggrund vurderes skovrejsningen ikke at påvirke fortidsmindebeskyttelseslinjer negativt, hverken i anlægs- eller driftsfasen."

Horsens Kommune bemærker ligeledes, at projektområdet er i nærheden af flere husdyrbrug. Det synes ikke umiddelbart af udkastets pkt. 20 'Arealanvendelse og landskabspåvirkning' at fremgå, hvilken betydning skovrejsning har for husdyrbrugenes fremtidige drift og udviklingsmuligheder.

I høringssvar (fra Horsens Kommune) bemærker Samn Forsyning Aps, at inden plantning af træer i nærheden af deres ledninger, skal der søges LER-oplysninger, og træerne skal holde en god respektafstand til vandledningerne, så trærødderne ikke vokser ind i vandledningerne. Der skal til dels holdes en respektafstand iht. deklARATIONERNE på vandledningerne, men også sørges for at de yderste grene (drypzonen) ikke vokser ud over vandledningerne og borerne. Den gamle skovfogedbolig på Skovvej 32, 8751 Gedved har et vandstik, som ikke er indtegnet hele vejen frem til boligen, og Samn Forsyning skriver, at der skal passes på, at der ikke plantes oven på vandstikket.

Naturstyrelsens supplerende bemærkninger

Naturstyrelsen bemærker, at skovrejsningens hovedformål er at understøtte udvikling af biodiversitet. Naturstyrelsen anser anvendelse af den afskrabede topjord som en teknisk og funktionel del af projektet. Naturstyrelsen oplyser, at det øverste, næringsrige jordlag (pløjelaget) afskrabes for at etablere fem

fugtige lavninger og fremme udviklingen af naturindholdet heri. Den afskrabede jord genanvendes inden for projektområdet for at skabe mikrotopografi for herigennem at opnå varig variation i fugt, lys og temperatur. Desuden genanvendes dele af den afskrabede jord til etablering af en vold i forbindelse med en hævet sti.

Alt afskrabet jord anvendes inden for projektarealet og på samme matrikel, hvor det enkelte tiltag er placeret, således at jordbalancen går i nul.

Naturstyrelsen takker for præciseringen af, at bevidst henlægning af arealer omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinje til naturlig tilgroning kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1. Naturstyrelsen fremsender ansøgning herom til Horsens Kommune. Naturstyrelsen præciserer samtidig, at skovøen er placeret uden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

I forhold til kommunens bemærkning om, hvilken betydning skovrejsning har for husdyrbrugen fremtidige drift og udviklingsmuligheder, bemærker Naturstyrelsen, at i gældende kommuneplan er hele projektområdet udpeget som skovrejsning ønsket.

Naturstyrelsen har fra forsyningen fået fremsendt GIS data med placeringen af alle vandledninger i området samt de tilhørende respektafstande. Disse er indarbejdet i de detaljerede tilplantningsplaner.

Vedrørende den gamle skovfogedbolig på Skovvej 32, 8751 Gedved, konstaterer Naturstyrelsen, at den er beliggende et stykke fra det konkrete projektareal, med yngre skovrejsning eller ændre skov mellem projektområdet og boligen. Naturstyrelsen kontakter forsyningen for at få oplysninger om vandstikkets fulde linjeføring og afklare hvorvidt, det berører projektarealet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering af høringssvar

På baggrund af Horsens Kommunes høringssvar og Naturstyrelsens supplerende bemærkninger har Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø foretaget en præcisering af afsnit 19.3 og 19.5. Horsens Kommunes høringssvar giver dog ikke anledning til ændring af screeningsafgørelsens konklusioner.

25 Offentliggørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs afgørelse offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på styrelsens hjemmeside www.sgav.dk. Offentliggørelsen finder sted den 13. marts 2026. Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

26 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk/. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke modtages gennem Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, som videregiver anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 10. april 2026.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse, jf. Miljøvurderingslovens § 54. På www.domstol.dk findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene.

26.1 Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet. Det betyder, at du kan handle efter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's afgørelse. Udnytter du afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.

27 Bilag

Bilag 1 – bygherres ansøgning

Bilag 2 – projektbeskrivelse

Bilag 3 – Kortbilag

Med venlig hilsen

Sophie Walseth Albæk

Miljøvurdering og plan

+45 20 12 57 75

sowaa@sgav.dk

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø